

סְעוּדַת מָשִׁיחַ – סְעוּדַת הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב
תשפ"ה

סִפּוּר נְסִיעַת **הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ** לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל

כְּפִי שֶׁשָּׁמַעְנוּ מִפִּי מוֹרֵנוּ הרה"צ **רַבִּי יִצְחָק שְׁמוּאֵל אַהֲרֹן לֶעזֶר** שְׁלִיטָ"א

מְתֻבָּל בְּלִמּוּדִים חַיִּים לְעוּבְדָא וּלְמַעֲשֶׂה הַנּוֹבְעִים מִן הַמַּעֲשֶׂה הַנּוֹרָא הַזֶּה

***

נֶאֱמַר בְּעֵת **'סְעוּדַת מָשִׁיחַ'** בְּעִירָן רַעֲוָא דְּרַעֲוִין דְּשַׁבָּת־קוֹדֶשׁ **שְׁבִיעִי שֶׁל פֶּסַח** תשפ"ה

נוֹעֲלִים אֶת הֶחָג אֲצָלֵנוּ

חַסְדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, נִמְצָאִים אָנוּ בְּעֵת **נְעִילַת חַג הַפֶּסַח**, וְהוּא זְמַן שֶׁבּוֹ נוֹעֲלִים וְקוֹשְׁרִים אֶת כָּל הָאוֹרוֹת וְהַהַשְׁפָּעוֹת הַטּוֹבוֹת בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת שֶׁזָּכִינוּ לְקַבֵּל בִּימֵי חַג פֶּסַח הַקָּדוֹשׁ שֶׁיִּשָּׁאֲרוּ אִתָּנוּ כָּל הַשָּׁנָה כֻּלָּהּ.

הַמִּנְהָג אֵצֶל חֲסִידִים, תַּלְמִידֵי הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי"ע, וּמִמֵּילָא אֵצֶל אַנְשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב תַּלְמִידֵי רַבֵּנוּ זַ"ל שֶׁהָיָה נִין לְהַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ, שֶׁעוֹשִׂים סְעוּדָה לִפְנוֹת עֶרֶב שֶׁל יוֹם־טוֹב שְׁבִיעִי שֶׁל פֶּסַח - בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, וּבְחוּץ־לָאָרֶץ בְּיוֹם אַחֲרוֹן שֶׁל פֶּסַח, וְנִקְרֵאת "סְעוּדַת מָשִׁיחַ", וְנוֹהֲגִים אָז לְסַפֵּר אֶת סִפּוּר נְסִיעָתוֹ לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, וְאֵיךְ נִצַּל אָז מִמָּוֶת לְחַיִּים.

גִּלּוּי מָשִׁיחַ

וְהִנֵּה, בַּהַפְטָרָה שֶׁל אַחֲרוֹן שֶׁל פֶּסַח בְּחוּץ־לָאָרֶץ מַזְכִּירִין בְּפֵרוּשׁ אֶת גִּלּוּי מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (יְשַׁעְיָה יא, א-ד) "וְיָצָא חֹטֶר מִגֵּזַע יִשָׁי וְגוֹ' וְהָכָה אֶרֶץ בְּשֵׁבֶט פִּיו וּבְרוּחַ שְׂפָתָיו יָמִית רָשָׁע" וְגוֹ'; כִּי הַגִּלּוּי שֶׁל מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ יִהְיֶה גִּלּוּי שֶׁל תְּפִלָּה, וְעַל־שֵׁם־זֶה נִקְרָא 'מָשִׁיחַ' - "מֵשִׁיחַ" אֱלֹמִים (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן פג), שֶׁזֶּהוּ הַגִּלּוּי הַגָּדוֹל שֶׁל רַבֵּנוּ זַ"ל, כְּפִי שֶׁאָמַר בְּפֵרוּשׁ שֶׁכָּל עִסְקוֹ הוּא תְּפִלָּה (שָׁם, סִימָן צג).

כִּי בֶּאֱמֶת הַלִּמּוּדִים שֶׁל רַבֵּנוּ זַ"ל הֵם הֵם לִמּוּדֵי מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר פַּעַם רַבֵּנוּ זַ"ל: **'בֵּינִי לְבֵין מָשִׁיחַ אֵין חִלּוּק, רַק שֶׁאֲצָלִי יֵשׁ עֵדַיִן בְּחִירָה, אֲבָל אֲצָל מָשִׁיחַ לֹא תִּהְיֶה בְּחִירָה'**; כְּלוֹמַר, קֹדֶם בִּיאַת הַמָּשִׁיחַ עֲדַיִן יֵשׁ לָאָדָם בְּחִירָה אִם לְהִתְקָרֵב לְרַבֵּנוּ וּלְצַיֵּת לִדְבָרָיו הַקְּדוֹשִׁים, וְכֵן יֵשׁ הַרְבֵּה מַחֲלֹקֶת עַל רַבֵּנוּ וְכוּ', אֲבָל אֲצָל מָשִׁיחַ יִהְיֶה 'בִּטּוּל הַבְּחִירָה', רַק אַשְׁרֵי אֵלֶּה שֶׁזָּכוּ כְּבָר מִקֹּדֶם לְהִתְקָרֵב לְלִמּוּדֵי הַמָּשִׁיחַ, וְאָז יְקַבְּלוּ פְּנֵי מָשִׁיחַ בְּאֹפֶן אַחֵר לְגַמְרֵי, וְכַמּוּבָא בְּשִׂיחוֹת־הָרַ"ן (סִימָן רכח): **'שְׁמַעְתִּי בִּשְׁמוֹ שֶׁאָמַר: בְּוַדַּאי נִמְצָאִים כְּשֵׁרִים אַף עַל פִּי שֶׁאֵין לָהֶם הִתְבּוֹדְדוּת, אֲבָל אֲנִי קוֹרֵא אוֹתָם "פְּלֵייטֶיס" - מְבֹהָלִים וּמְבֻלְבָּלִים, וּפִתְאֹם כְּשֶׁיָּבוֹא מָשִׁיחַ וְיִקְרָאוּ אוֹתָם יִהְיוּ מְעֻרְבָּבִים וּמְבֻלְבָּלִים. אֲבָל אֲנַחְנוּ נִהְיֶה דּוֹמִים כְּמוֹ הָאָדָם אַחַר הַשָּׁנָה, שֶׁדַּעְתּוֹ נוֹחָה וּמְיֻשֶּׁבֶת הֵיטֵב, כֵּן תִּהְיֶה דַּעְתֵּנוּ נוֹחָה וּמְיֻשֶּׁבֶת עָלֵינוּ בְּלִי מְהוּמָה וּבִלְבּוּל'.**

וְזֶהוּ הַגִּלּוּי הַגָּדוֹל הַיּוֹצֵא מִן הַהַפְטָרָה שֶׁל בְּנֵי חוּץ־לָאָרֶץ בְּאַחֲרוֹן שֶׁל פֶּסַח, שֶׁקּוֹרִין אֶת הַפְּסוּקִים הַמְגַלִּים עַל מַהוּתוֹ שֶׁל מָשִׁיחַ - "**וְהָיָה אֶרֶץ בְּשִׁבְטֵ֥ פִּיו וּבְרוּחַ שְׂפָתָיו יָמִית רָשָׁע**", שֶׁכָּל הַגִּלּוּי שֶׁל מָשִׁיחַ יִהְיֶה גִּלּוּי שֶׁל 'כֹּחַ הַדִּבּוּר' בִּקְדֻשָּׁה.

סְגֻלַּת סִפּוּרֵי צַדִּיקִים

וְגַם אֶת הַפְּטָרַת שְׁבִיעִי שֶׁל פֶּסַח סִימְנוּ בַּפָּסוּק (שְׁמוּאֵל ב' כב, נא): "**מִגְדּוֹל יְשׁוּעוֹת מַלְכּוֹ וְעֹשֶׂה חֶסֶד לִמְשִׁיחוֹ לְדָוִד וּלְזַרְעוֹ עַד עוֹלָם**"; וְיֵשׁ לָזֶה שַׂיָּכוּת גְּדוֹלָה לְעִנְיַן הַסִּפּוּר שֶׁל הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ, כִּי רַבֵּנוּ זַ"ל מְפָרֵשׁ אֶת הַפָּסוּק הַזֶּה שֶׁסּוֹבֵב עַל מַעֲלַת סִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת מִצַּדִּיקִים, וְכַמּוּבָא בְּ'חַיֵּי־מוֹהַר"ן' (סִימָן תעט): '**עַל יְדֵי שֶׁמְּסַפְּרִין מַעֲשִׂיּוֹת מִצַּדִּיקִים וּמְגַדְּלִים וּמַפְלִיאִים אוֹתָם, עַל־יְדֵי־זֶה נִמְתָּק הַדִּין וְנִמְשָׁךְ חֶסֶד, וְזֶהוּ: "מַגְדִּיל יְשׁוּעוֹת מַלְכּוֹ" - 'מָאן מַלְכֵי? רַבָּנָן'** (גִּיטִּין סב.), **הֵינוּ מַה שֶּׁמְּסַפֵּר וּמַגְדִּיל הַנִּפְלָאוֹת וְהַיְשׁוּעוֹת שֶׁל הַצַּדִּיקִים שֶׁנִּקְרָאִים מְלָכִים, עַל־יְדֵי־זֶה "וְעֹשֶׂה חֶסֶד לִמְשִׁיחוֹ" - שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עוֹשֶׂה חֶסֶד לְמִי שֶׁמְּשִׁיחַ וּמְסַפֵּר מִזֶּה**'; וּלְזֶה זוֹכִין עַתָּה, כְּשֶׁמְּשִׁיחִים וּמְסַפְּרִים אֶת הַסִּפּוּר הַנּוֹרָא עַל הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ, וְלִפְנֵי שֶׁנַּתְחִיל אֶת סִפּוּר הַמַּעֲשֶׂה - נַקְדִּים הַקְּדָמָה קְצָרָה:

כָּאן נוֹלַד רַבֵּנוּ...

הִנֵּה עִקַּר גִּלּוּיוֹ שֶׁל הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב בָּעוֹלָם הוּא גִּלּוּי שֶׁל "הַשְׁגָּחָה פְּרָטִית"; הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ הִכְנִיס בָּעוֹלָם שֶׁיֵּשׁ הַשְׁגָּחָה שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל פְּרָט וּפְרָט, וְשֶׁאָדָם יִחְיֶה עִם הַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וְיַחְדִּיר הֵיטֵב בְּדַעְתּוֹ שֶׁהַכֹּל מָשְׁגָּח, וּכְשֶׁהוּא חַי כָּכָה - חַיָּיו חַיִּים טוֹבִים וּמְאֻשָּׁרִים הֵם, וְהוּא לֹא כּוֹעֵס וְלֹא מִתְעַצְבֵּן עַל שׁוּם דָּבָר, כִּי יוֹדֵעַ שֶׁכָּל פְּרָט וּפְרָט מָשְׁגָּח בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִי פְּרָטִית, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מַנְהִיג אֶת הָעוֹלָם, וּמְמֻנוּ מַגִּיעַ הַכֹּל, וּמִמֵּילָא מְמֻנוּ מְבַקְּשִׁים אֶת הַכֹּל וְאֵלָיו מְשִׂיחִים אֶת הַלֵּב תָּדִיר, כִּי הָאֱמוּנָה תּוֹלָה בַּפֶּה שֶׁל הָאָדָם (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן מד).

וּבְבֵית הַזֶּה נוֹלַד רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ - בְּבֵית זְקֵנוֹ הַקָּדוֹשׁ וְהַגָּדוֹל הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב זי"ע, וְשָׁם הִתְעוֹרֵר לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אַחַר שֶׁשָּׁמַע אֶת שִׂיחַ הַתַּלְמִידִים עַל רַבָּם הַקָּדוֹשׁ הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב, עָנָה וְאָמַר: '**אֲנִי גִּלִּיתִי אֶת הַסּוֹד שֶׁל הַסַּבָּא! הוּא הִתְבּוֹדֵד הַרְבֵּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְכָךְ זָכָה לְמַה שֶּׁזָּכָה**'! וְכֵן עָשָׂה רַבֵּנוּ זַ"ל, וְזָכָה לְמַה שֶּׁזָּכָה...

וְזֶה יִהְיֶה הַגִּלּוּי שֶׁל מָשִׁיחַ צִדְקֵנוּ - "מֵשִׁיחַ" אִלְמִים, הַגִּלּוּי שֶׁל תְּפִלָּה, שֶׁאָדָם יַכְנִיס בְּדַעְתּוֹ הֵיטֵב שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מַנְהִיג אֶת הַכֹּל, וּמַשְׁגִּיחַ עַל הַכֹּל, וְנִמְצָא בְּכָל מָקוֹם, וְיכוֹלִים לִפְתֹּחַ אֶת הַפֶּה וּלְדַבֵּר אֵלָיו כְּדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וּלְזֶה מִתְעוֹרְרִים בְּעֵת 'סְעוּדַת מָשִׁיחַ', וְזֶהוּ הַבָּסִיס שֶׁל הַסִּפּוּר שֶׁנּוֹהֲגִין לְסַפֵּר בִּסְעוּדָה זוֹ.

'הַסְּפָרַדִּי הַקָּדוֹשׁ'...

בִּסְבִיבוֹת גִּיל הָאַרְבָּעִים לְחַיָּיו, הִתְגַּלָּה לוֹ לְהַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ מֵעִצָּם קְדֻשַּׁת הַצַּדִּיק הַקָּדוֹשׁ רַבִּי חַיִּים בֶּן עֲטָר זי"ע, **בַּעַל הָ'אוֹר־הַחַיִּים' הַקָּדוֹשׁ**, שֶׁהָיָה צַדִּיק נוֹרָא מֵחַכְמֵי הַסְּפָרַדִּים, וְהַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ הִתְבַּטֵּא שֶׁכְּשֶׁהוּא עוֹלֶה לְהֵיכָן שֶׁעוֹלֶה בְּיִחוּדִים קְדוֹשִׁים וְהִתְדַּבְּקוּת הַנֶּפֶשׁ: '**בְּכָל מָקוֹם שֶׁאֲנִי בָּא בָּעוֹלְמוֹת הָעֶלְיוֹנִים אֲנִי מוֹצֵא שֶׁהַסְּפָרַדִּי הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה כְּבָר הָיָה שָׁם לְפָנַי**'... וְכַוָּנָתוֹ עַל הָ'אוֹר הַחַיִּים' הַקָּדוֹשׁ.

וְהִשִּׂיג הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ, שֶׁנִּשְׁמַת הָ'אוֹר הַחַיִּים' הַקָּדוֹשׁ הִיא מֵרוּחַ דָּוִד הַאֲצִילוּת, וְהוּא בְּעַצְמוֹ מִנֶּפֶשׁ דָּוִד הַאֲצִילוּת, וְהָיָה רוֹצֶה מְאֹד לְהִתְוַעֵד עִמּוֹ פָּנִים אֶל פָּנִים, כִּי עַל־יְדֵי־זֶה יִתְאַחֲדוּ נֶפֶשׁ וְרוּחַ הָאֲצִילוּת, וְיוּכְלוּ לְהַמְשִׁיךְ אֲלֵיהֶם אֶת הַנְּשָׁמָה הָאֲצִילוּת, וּלְיַחֵד גַּם חַיָּה יְחִידָה הָאֲצִילוּת, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִכְלוּ כָּל הַקְּלִפּוֹת וְתִהְיֶה הַגְּאֻלָּה הָאֲמִתִּית וְהַשְּׁלֵמָה.

אַחְדוּת!

וְהָעִנְיָן הַזֶּה הוּא לְמוּד־חַי "לְעוֹבְדָא וּלְמַעֲשֶׂה" - לְמוּד שֶׁל 'אַחְדוּת'! וְעִם דָּבָר זֶה מַתְחִילִים אֶת הַסִּפּוּר שֶׁל 'סְעוּדַת מָשִׁיחַ', כִּי כָּךְ יָבוֹא מָשִׁיחַ: **אִם נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל יִתְאַחֲדוּ בְּאַחְדוּת אֲמִתִּית בְּלִי**

מִפְלָגוֹת וּבְלִי פְּרוּדִים בֵּין אַשְׁכְּנַזִּים לִסְפָרַדִּים - יָבוֹא מָשִׁיחַ! מַה מְעַכֵּב אֶת בִּיאַת הַמָּשִׁיחַ? כָּל הַפְּרוּדִים שֶׁיֵּשׁ בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל - עֲדָה זוֹ וְעֵדָה זוֹ, **וְזֶה הָעִנְיָן שֶׁל הִתְאַחֲדוּת הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ עִם הָאוֹר־הַחַיִּים הַקָּדוֹשׁ - הֵן בְּנֵי סְפָרַד וְעֵדוֹת הַמִּזְרָח, וְהֵן בְּנֵי אַשְׁכְּנַז יִזְכּוּ לְהִתְאַחֵד יַחַד!**

וְהִנֵּה גִּיסוֹ שֶׁל הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ - הַצַּדִּיק הַקָּדוֹשׁ **רַבִּי גֵּרְשׁוֹן מִקִּיטוֹב זי״ע**, כְּבָר הָיָה בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל (אַחַר שֶׁעָלָה לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל בִּפְקֻדַּת הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב, וְטָמוּן בְּהַר־הַזֵּיתִים), וְדַרְכּוֹ שְׁאַל הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב אֶת הָ׳אוֹר־הַחַיִּים׳ הַאִם לָבוֹא לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, וּבָזֶה יֵשׁ שְׁנֵי גִּרְסָאוֹת: יֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁהֵשִׁיב לוֹ הָ׳אוֹר־הַחַיִּים׳ לְבַל יְסַכֵּן נַפְשׁוֹ לִנְסֹעַ, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן הֶחְלִיט הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב לָצֵאת לַדֶּרֶךְ, וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁמֵּרֹב תְּשׁוּקַת הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב - עוֹד קֹדֶם שֶׁהִגִּיעַ הַמִּכְתָּב כְּבָר יָצָא לְדַרְכּוֹ...

הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב אָדוּק בֶּאֱמוּנָה וּבְטָחוֹן

אֶל הַנְּסִיעָה הַקְּדוֹשָׁה לָקַח הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ אֶת תַּלְמִידוֹ **רַבִּי צְבִי סוֹפֵר זַ״ל** וְאֶת בִּתּוֹ הַצַּדְקָנִית **מָרַת אָדֶל**, שֶׁהַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ הֶחְשִׁיבָהּ מְאֹד. [פַּעַם שָׁאֲלוּ אַנְשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל מַדּוּעַ הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב כָּל־כָּךְ הֶחְשִׁיב אֶת בִּתּוֹ מָרַת אָדֶל, וְעָנָה וְאָמַר: **׳כִּי תָּמִיד הָיְתָה חוֹשֶׁבֶת מַחֲשָׁבוֹת אֵיךְ תּוּכַל לַעֲשׂוֹת נַחַת־רוּחַ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ׳**].

וְהִנֵּה הַבַּעַל שֵׁם טוֹב הַקָּדוֹשׁ הָיָה חַי חַיִּים שֶׁל אֱמוּנָה שְׁלֵמָה, וְלֹא דָּאַג מִיּוֹם לְיוֹם כְּלָל, וּבָטַח בְּהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שֶׁיִּמְצִיא לוֹ כָּל צָרְכּוֹ, וְכֵן הָיָה בִּנְסִיעָתוֹ זוֹ - שֶׁנָּסְעוּ מִכְּפַר לִכְפַר עַדֵי הִגִּיעוּ אֶל הַיָּם הַשָּׁחוֹר, וְשָׁם מָצְאוּ אֳנִיָּה וְהִפְלִיגוּ בַּיָּם עַד שֶׁעָגְנוּ בְּאִיסְטַנְבּוּל שֶׁבְּטוּרְקְיָה, וְיָרְדוּ לַנָּמָל סָמוּךְ לְחַג הַפֶּסַח.

וְשָׁם הָיְתָה הַכְּנֶסֶת אוֹרְחִים גְּדוֹלָה מְאֹד בַּת שְׁתֵּי קוֹמוֹת, בַּקּוֹמָה הַתַּחְתּוֹנָה הָיוּ מִתְאַכְסְנִים הָעֲנִיִּים וְהָאֶבְיוֹנִים, וּבַקּוֹמָה הָעֶלְיוֹנָה הִתְאַכְסְנוּ הָעֲשִׁירִים, וּמֵחֲמַת שֶׁהַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ וּבִתּוֹ וְתַלְמִידוֹ בָּאוּ לְשָׁם חַסְרֵי כֹּל - שִׁכְּנוּ אוֹתָם בַּקּוֹמָה הָרִאשׁוֹנָה שֶׁבְּהַכְנֶסֶת הָאוֹרְחִים, מְקוֹם הָעֲנִיִּים.

הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ הָיָה אָדוּק וְחָזָק עִם אֱמוּנָה וּבִטָּחוֹן, וְיָדַע שֶׁבְּוַדַּאי יַעְזֹר לוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְהַשִּׂיג אֶת כָּל צָרְכֵי הֶחָג - מַצּוֹת, יַיִן וְכוּ׳, וְהוּא לֹא דָּאַג כְּלָל וּכְלָל, וּבֵין־כָּךְ הִגִּיעַ כְּבָר עֶרֶב הֶחָג, וְהָלַךְ לְבֵית־הַמִּדְרָשׁ וְעָסַק בַּעֲבוֹדָתוֹ בַּקֹּדֶשׁ, וְהָיָה שָׁקוּעַ כָּל־כֻּלּוֹ בִּלְמוּד הַתּוֹרָה, בִּתְפִלָּה, בִּדְבֵקוּת וְיִחוּדִים, וְלֹא הִתְבַּלְבֵּל מִשּׁוּם דָּבָר.

אַךְ לְבִתּוֹ הַצַּדֶּקֶת אָדֶל הָיָה צַעַר וַחֲלִישׁוּת־הַדַּעַת, כִּי הֲרֵי הִיא כְּמוֹ בַּעֲלַת־הַבַּיִת, וְעָלֶיהָ לְהָכִין אֶת כָּל צָרְכֵי הֶחָג, אֲבָל אֵין לָהּ אֲפִלּוּ מֵאֵיפֹה לְהַתְחִיל... וְאַף שֶׁבְּוַדַּאי הִיא הָיְתָה גַּם־כֵּן ׳מְלֻמֶּדֶת בְּנִסִּים׳, וְיָדְעָה הֵיטֵב שֶׁעוֹשִׂים לְאָבִיהָ הַקָּדוֹשׁ נִסִּים גְּדוֹלִים, אַךְ עִם־כָּל־זֹאת הָיָה לָהּ קָצַת לַחַץ מַה יִּהְיֶה עַל הֶחָג, הֲלֹא אֲפִלּוּ בְּגָדִים לִכְבוֹד הֶחָג אֵין לָהֶם...

וְהִתְיַשְּׁבָה אָדֶל בְּדַעְתָּהּ, שֶׁלְּכָל־הַפָּחוֹת תִּקַּח אֶת הַכַּתֹּנֶת שֶׁל אָבִיהָ וְתִרְחַץ אוֹתָהּ בְּמֵי הַיָּם, וְכָךְ לְפָחוֹת יִהְיֶה לַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב כְּתֹנֶת נְקִיָּה לִכְבוֹד יוֹם־טוֹב. וְאָכֵן הָלְכָה לִשְׂפַת הַיָּם לְכַבֵּס אֶת הַכַּתֹּנֶת, וְשָׁם הֵחֵלָּה לִבְכּוֹת בִּתְפִלָּה עַל מַצָּבָהּ הֶעָגוּם, וּפִתְאוֹם הִגִּיעָה רוּחַ־סְעָרָה גְּדוֹלָה וְהֵעִיפָה אֶת הַכַּתֹּנֶת מִיָּדֶיהָ אֶל תּוֹךְ הַיָּם, וְאֵינֶנָּה...

וְכָאן הִיא נִשְׁבְּרָה לְגַמְרֵי, וְהִתְחִילָה לִבְכּוֹת מְאֹד מְאֹד שֶׁלֹּא רַק אֵין לָהֶם מְאוּמָה לִכְבוֹד הֶחָג, אֶלָּא גַּם הַכַּתֹּנֶת פָּרְחָה מִיָּדֶיהָ... וְכָךְ יָשְׁבָה בִּבְכִי עַל־שְׂפַת־הַיָּם.

אֶת בִּתּוֹ שֶׁל הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב?!

בְּעוֹדָהּ יוֹשֶׁבֶת שָׁם עַל־שְׂפַת־הַיָּם, הִתְקָרְבָה לְמִקּוֹמָהּ כִּרְכָּרָה שֶׁל בַּעַל וְאִשָּׁה שֶׁחֲזוּתָם מְעִידָה עֲלֵיהֶם שֶׁאֲנָשִׁים עֲשִׁירִים הֵם, וּכְשֶׁרָאוּ בַּת־יִשְׂרָאֵל יוֹשֶׁבֶת וּבוֹכָה, מִיָּד שָׁאֲלוּהָ: ׳מִי אַתְּ? לָמָּה אַתְּ בּוֹכָה? אֵיךְ אֶפְשָׁר לַעֲזֹר לָךְ?׳ וְעָנְתָה: ׳אֲנִי בִּתּוֹ שֶׁל הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב, וְאֵין לָנוּ שׁוּם דָּבָר לְצָרְכֵי הֶחָג׳...

- ״אַתְּ בִּתּוֹ שֶׁל מִי?״ נִזְעֲקוּ בְּנֵי־הַזּוּג, וְעָנְתָה: ״רַבִּי יִשְׂרָאֵל בַּעַל־שֵׁם־טוֹב״, וְתֵכֶף אָמְרוּ: ״אוֹתוֹ אֲנַחְנוּ מְחַפְּשִׂים כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה זְמַן! אֵיפֹה הוּא נִמְצָא?!... אֵין לָךְ מַה לִּדְאֹג! יֵשׁ לָנוּ כָּל טוּב לִכְבוֹד הֶחָג! לֹא חָסֵר כְּלוּם!״...

אֵין לָכֶם מַה לְּהַפְסִיד!

הַסִּבָּה שֶׁבְּנֵי־הַזּוּג נִקְלְעוּ לְשָׁם הָיְתָה מֵחֲמַת שֶׁהֵם תָּרוּ בְּמֶשֶׁךְ זְמַן אַחַר הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ, וּמַעֲשֶׂה שֶׁהָיָה כָּךְ הָיָה: מְקוֹר מוֹצָאָם הָיָה בְּגֶרְמַנְיָה, וְשָׁם הֵקִימוּ אֶת בֵּיתָם, אַךְ דָּא עָקָא, שֶׁלֹּא הָיוּ לָהֶם יְלָדִים בְּמֶשֶׁךְ שָׁנִים רַבּוֹת, וְהָרוֹפְאִים כְּבָר הִתְיָאֲשׁוּ מֵהֶם לְגַמְרֵי וְאָמְרוּ שֶׁאֵינָם מְסֻגָּלִים לְהָבִיא יְלָדִים, וְעַל־אַף הֱיוֹתָם עֲשִׁירִים גְּדוֹלִים מְאֹד - הָיוּ שְׁבוּרִים לְגַמְרֵי, וְלֹא הָיְתָה עֲשִׁירוּתָם שָׁוָה בְּעֵינֵיהֶם לְמְאוּמָה.

וַיְהִי הַיּוֹם, וּבְבֵיתָם הִתְדַּפֵּק שַׁדַּ״ר שֶׁסִּבֵּב עַל הַפְּתָחִים לֶאֱסֹף כֶּסֶף לִצְדָקָה, וּבִרְאוֹתוֹ עֲשִׁירוּת כֹּה מְפֻלֶּגֶת וְעַל פְּנֵיהֶם עַצְבוּת וּמָרָה־שְׁחוֹרָה, לֹא הָיָה יָכוֹל לְהַסְתִּיר אֶת פְּלִיאָתוֹ וּשְׁאָלָם מַדּוּעַ שׁוֹרָה אֻצְלָם אֲוִירָה שֶׁל עַצְבוּת וְדִכָּאוֹן, וְעָנוּ וְאָמְרוּ: ״מַה שָּׁוָה כָּל עֲשִׁירוּתֵנוּ בְּיוֹדְעֵנוּ שֶׁנִּשְׁאַר עֲרִירִים לְעוֹלָם״...

אָמַר לָהֶם הַשַּׁדַּ״ר: ״אָמְנָם פֹּה בְּגֶרְמַנְיָה יִתָּכֵן שֶׁלֹּא שְׁמַעְתֶּם זֹאת, אֲבָל דְּעוּ לָכֶם שֶׁבְּאוּקְרַאִינָה מִתְגּוֹרֵר צַדִּיק קָדוֹשׁ בְּשֵׁם רַבִּי יִשְׂרָאֵל בַּעַל־שֵׁם־טוֹב, וּכְבָר הִתְפָּרְסֵם בָּעוֹלָם לְאִישׁ קָדוֹשׁ, אִישׁ אֱלֹקִים, פּוֹעֵל יְשׁוּעוֹת, אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים, וּמִבִּרְכוֹתָיו נוֹשְׁעוּ לָרֹב, וּבְוַדַּאי כְּדַאי לָכֶם מְאֹד לִנְסֹעַ אֵלָיו וּלְבַקֵּשׁ אֶת בִּרְכָתוֹ, אַל תְּהַסְּסוּ לָרֶגַע! סְעוּ מִיָּד אֶל הַצַּדִּיק, וּבְטוּחַנִי שֶׁתִּהְיֶה לָכֶם יְשׁוּעָה! אֵין לָכֶם מַה לְּהַפְסִיד!״...

דֶּרֶךְ אַרְבָּה אֶל הַצַּדִּיק...

דִּבְרֵי הַשַּׁדַּ״ר חָדְרוּ לְלִבָּם הַכּוֹאֵב, וְאַף שֶׁהָיוּ הַיָּמִים קְרוֹבִים לְחַג הַפֶּסַח הֶחְלִיטוּ לְצֵאת לַדֶּרֶךְ תֵּכֶף־וּמִיָּד, וְנָטְלוּ עִמָּם אֶת כָּל צָרְכֵי הַפֶּסַח בְּהַרְחָבָה: יַיִן, בָּשָׂר, וְדָגִים וּמַצּוֹת לָרֹב, כְּדֵי שֶׁתִּהְיֶה לָהֶם אֶת הָאֶפְשָׁרוּת לָחֹג אֶת הֶחָג הַקָּדוֹשׁ כָּרָאוּי, וְלֹא יִזְדַּקְּקוּ לְשֻׁלְחָן שֶׁל אֲחֵרִים, וְעוֹד יוּכְלוּ לְהַשְׁפִּיעַ מִטּוּבָם לְמִי שֶׁאֵין לוֹ, וְכָךְ יָצְאוּ לְדַרְכָּם הָאֲרֻכָּה לְעִיר מֶעזְ׳יבּוּז׳ - עִירוֹ שֶׁל הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב.

כְּשֶׁהִגִּיעוּ לְמֶעזְ׳יבּוּז׳ לְאַחַר הַנְּסִיעָה הָאֲרֻכָּה, בֵּרְרוּ לִמְקוֹם מְגוּרָיו שֶׁל הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ, וְשָׁם הִתְבָּרֵר לָהֶם מִפִּי אַנְשֵׁי הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב, שֶׁבְּאוֹתוֹ שָׁבוּעַ יָצָא לַנְּסִיעָה לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, וְאַף גִּלּוּ לָהֶם אֶת נְתִיבֵי נְסִיעָתוֹ. הֵם גָּמְרוּ אֹמֶר, שֶׁגַּם הֵם יִמַּהֲרוּ לִנְסֹעַ בְּעִקְבוֹתָיו, כִּי חָשְׁבוּ לְעַצְמָם: ׳כֵּיוָן שֶׁזֶּה עַתָּה הֵחֵלָּה נְסִיעָתוֹ, בְּוַדַּאי נַצְלִיחַ לְהַשִּׂיג אוֹתוֹ בְּהֱיוֹתוֹ שׁוֹהֶה בַּדְּרָכִים, וּלְהַשִּׂיג אֶת בִּרְכָתוֹ, לָכֵן נִשְׁתַּדֵּל לְמַהֵר אוּלַי נִזְכֶּה לִפְגֹּשׁ אוֹתוֹ׳.

וְכָךְ הִמְשִׁיכוּ לִנְסֹעַ מֵעִיר לְעִיר וּמִכְּפָר לִכְפָר, וּבְכָל מָקוֹם בּוֹאָם שָׁאֲלוּ וְדָרְשׁוּ: ״הֵיכָן רַבִּי יִשְׂרָאֵל בַּעַל שֵׁם טוֹב הַקָּדוֹשׁ׳? וּבְכָל פַּעַם עָנוּ לָהֶם: ׳זֶה עַתָּה בִּקֵּר בִּמְקוֹמֵנוּ הַצַּדִּיק, אַךְ לִפְנֵי זְמַן קָצָר נָסַע לְדַרְכּוֹ׳... וּבְכָל מָקוֹם בֵּרְרוּ לְאָן נָסַע, וְהִמְשִׁיכוּ לִנְסֹעַ אַחֲרָיו, עַד שֶׁהִגִּיעוּ לְאוֹדֶסָה, וְשָׁם נוֹדַע לָהֶם שֶׁהַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ הִפְלִיג בָּאֳנִיָּה לְטוּרְקִיָּה...

׳אִם הִגַּעְנוּ עַד לְכָאן - אֵיננוּ מִתְיָאֲשִׁים!׳ קָבְעוּ בְּנֵי־הַזּוּג, וְהֶחְלִיטוּ לְהַפְלִיג אַף הֵם לְטוּרְקִיָּה, וּבְדִיּוּק הִזְדַּמְּנָה לָהֶם אֳנִיָּה, וְהִצְטָרְפוּ לַנּוֹסְעִים עִם כָּל הַחֲבִילוֹת לְצָרְכֵי פֶּסַח, כְּשֶׁפְּנֵיהֶם מוּעָדוֹת לְטוּרְקִיָּה... וּכְשֶׁהִגִּיעוּ לְעִיר הַבִּירָה אִיסְטַנְבּוּל, פָּנוּ תֵּכֶף לָאַכְסַנְיָה שֶׁל הָעֲשִׁירִים, וְהִסְתַּדְּרוּ שָׁם, אַךְ כָּל מַעֲיְנֵיהֶם הָיָה - ׳הֵיכָן נִמְצָא הַצַּדִּיק הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב׳... אַךְ תּוֹחֲלְתָּם נִכְזְבָה, כִּי שָׁם לֹא הָיָה מִי שֶׁשָּׁמַע אוֹדוֹת הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב, וְלֹא יָכְלוּ הַתּוֹשָׁבִים לַעֲזֹר לָהֶם בְּחִפּוּשׂ אַחֲרָיו... וְהָלַךְ הָעֶשִׁיר וְהִסְתּוֹבֵב בֵּין הָעֲנִיִּים וּשְׁאָלָם הַאִם יֵשׁ פֹּה אִיזֶה חָכָם אַשְׁכְּנַזִי גָּדוֹל, וְאַף אֶחָד לֹא יָדַע מַה לּוֹמַר לוֹ...

מוֹצְאִים אֶת בֵּית הַצַּדִּיק

וְהִנֵּה כְּבָר הִגִּיעַ עֶרֶב פֶּסַח סָמוּךְ לַחַג, הֵכִינוּ חַדְרָם לִכְבוֹד הֶחָג, עִם יַיִן וּמַצּוֹת, בָּשָׂר וְדָגִים וְנֵרוֹת,

וְהֶחְלִיטוּ לָצֵאת קְצָת לְטַיֵּל בְּחוּצוֹת הָעִיר, אוּלַי בְּכָל זֹאת יְוַדַּע לָהֶם מַשֶּׁהוּ, כִּי לֹא יִתָּכֵן שֶׁאַף־אֶחָד לֹא יֵדַע מֵהַצַּדִּיק הַקָּדוֹשׁ הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב. בְּדַרְכָּם נִקְלְעוּ לְחוֹף הַיָּם, וּמָצְאוּ שָׁם אִשָּׁה יְהוּדִיָּה בּוֹכִיָּה, כְּשֶׁנִּגְּשׁוּ אֵלֶיהָ לְבָרֵר עַל פֵּשֶׁר הַבְּכִי, לְתַדְהֵמָתָם וּלְשִׂמְחָתָם הִתְבָּרֵר לָהֶם שֶׁהֵם פָּגְשׁוּ בְּבִתּוֹ שֶׁל הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב בִּכְבוֹדוֹ וּבְעַצְמוֹ, וּבְכֵן, הֵעֵלוּ אוֹתָהּ לַעֲגָלָה, וְהוֹלִיכוּהָ לְחַדְרָם, כָּאָמוּר.

וְחַדְרָם שֶׁל הַזּוּג הָיָה כַּמּוּבָן בְּקוֹמָה הָעֶלְיוֹנָה שֶׁל הָאַכְסַנְיָה, וְשָׁם כְּבָר הֵכִינוּ אֶת הַכֹּל לִכְבוֹד הֶחָג - שֻׁלְחָן עָרוּךְ בְּפֹאַר וְהָדָר עִם מַצּוֹת וְיַיִן וּכְלֵי־כֶּסֶף וְכוּ', וּכְשֶׁהִגִּיעוּ אֶל הָאַכְסַנְיָה צִוּוּ לְבִתּוֹ שֶׁל הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ לְהַעֲלוֹת אֶת הַכֹּל אֶל הַקּוֹמָה הָעֶלְיוֹנָה, כִּי שָׁם יִהְיֶה לָהֶם הַכֹּל, וְגַם בְּגָדִים לִכְבוֹד יוֹם־טוֹב...

הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב מַתְחִיל אֶת הַ'סֵּדֶר'

הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ, כְּדַרְכּוֹ, הוּא לֹא מִתְבַּלְבֵּל מִשּׁוּם דָּבָר, וּבְכָל מֶשֶׁךְ אוֹתוֹ הַזְּמַן הוּא שׁוֹהֶה בְּבֵית־הַמִּדְרָשׁ שָׁקוּעַ בַּעֲבוֹדָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה, וְשָׁם הִתְפַּלֵּל שַׁחֲרִית, וְנִשְׁאַר אַחַר־כָּךְ לְתִפְלַת מִנְחָה, וְהוּא חָזָק בְּבִטְחוֹנוֹ שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לֹא יַעֲזֹב אוֹתוֹ, וּבֵין־כָּךְ רוֹאֶה בִּתּוֹ אָדָל אֵילוּ נְסִים וְנִפְלָאוֹת נַעֲשׂוּ עִמָּם - שֶׁהַכֹּל מוּכָן לִכְבוֹד לֵיל־הַסֵּדֶר כְּיַד הַמֶּלֶךְ...

נִשְׁאַר הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ בְּבֵית־הַמִּדְרָשׁ גַּם לִתְפִלַּת עַרְבִית דְּלֵיל הֶחָג, וְהֶאֱרִיךְ מְאֹד בִּתְפִלָּה זוֹ, וּבִתּוֹ אָדָל הִמְתִּינָה לוֹ בַּחוּץ, וְתֵכֶף בְּסִיּוּם הַתְּפִלָּה הוֹלִיכָה אֶת אָבִיהָ אֶל הַקּוֹמָה הָעֶלְיוֹנָה - קוֹמַת הָעֲשִׁירִים, לְחַדְרָם שֶׁל בְּנֵי־הַזּוּג, וְהָיָה חֶדֶר רָחָב וּמֵאִיר, וְעַל הַשֻּׁלְחָן מִכָּל טוּב לִכְבוֹד הֶחָג.

יָשַׁב הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ בְּרֹאשׁ הַשֻּׁלְחָן, וְעָשָׂה אֶת עַצְמוֹ כְּאִלּוּ אֵינוֹ שָׁם לֵב אֶל שׁוּם דָּבָר, וְלֹא שָׁאַל מִי הֵכִין לוֹ אֶת הַדָּבָר הַזֶּה, וּמִי הֵם בְּנֵי הַזּוּג, אֶלָּא הִתְחִיל לַעֲרֹךְ אֶת הַסֵּדֶר בִּדְבֵקוּת גְּדוֹלָה כְּדַרְכּוֹ, וּפָנָיו מְאִירוֹת כַּשֶּׁמֶשׁ בַּצָּהֳרַיִם, וְכָל פִּסְקָא וּפִסְקָא לָקְחָה לוֹ זְמַן רַב מְאֹד מֵרֹב דְּבֵקוּת וְיִחוּדִים וַאֲמִירַת תּוֹרָה וְגִלּוּי סוֹדוֹת שֶׁגִּלָּה לְבִתּוֹ וּלְתַלְמִידוֹ, וְעָשָׂה קִדּוּשׁ, וְאַחַר־כָּךְ הִמְשִׁיךְ בַּאֲמִירַת הַהַגָּדָה, עַד שֶׁהִגִּיעַ לְשֻׁלְחָן־עוֹרֵךְ...

'יָדַעְתִּי גַּם יָדַעְתִּי לָמָּה בָּאתֶם'...

בְּעֵת סְעוּדַת יוֹם־טוֹב, הִרְפָּה הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב מִדְּבֵקוּתוֹ, וְהֶרְאָה פָּנִים שְׂמֵחוֹת וְצוֹהֲלוֹת, קוֹרְנוֹת אוֹר זִיו וְנֹגַהּ כַּשֶּׁמֶשׁ בַּצָּהֳרַיִם, וּפָנָה אֶל הַזּוּג וְאָמַר: **'יָדַעְתִּי גַּם יָדַעְתִּי לָמָּה בָּאתֶם אֵלַי, כִּי הִנֵּכֶם חֲשׁוּבֵי בָּנִים, וְהִנֵּה אֲנִי מְבָרֵךְ אֶתְכֶם שֶׁתִּזְכּוּ לְהַפְקֵד בְּזֶרַע שֶׁל קַיָּמָא, בִּזְכוּת שֶׁהִכְנַסְתֶּם לִי אֶת כָּל צָרְכֵי הַסֵּדֶר וּמְסַרְתֶּם נַפְשְׁכֶם עֲבוּרִי'...**

וְהִנֵּה, תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁיָּצְאוּ דִּבְרֵי בְּרָכָה אֵלּוּ מִפִּי הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ, חָוְרוּ פָּנָיו הַקְּדוֹשׁוֹת, וְהִרְכִּין רֹאשׁ וְהִנִּיחוֹ עַל שְׁתֵּי יָדָיו, וְכָךְ הָיָה מוּטָל בְּדְבֵקוּת נוֹרָאָה זְמַן רַב, וּפִתְאוֹם קָפַץ מִמְּקוֹמוֹ וְהִכְרִיז וְאָמַר: **'אָז אֶעֱבֹד אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא גַּם בְּלִי עוֹלָם־הַבָּא!'... 'אָז אֶעֱבֹד אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא גַּם בְּלִי עוֹלָם־הַבָּא!'...** וְהִתְחִיל לִרְקֹד מֵרֹב שִׂמְחָה וְגִילָה, כְּשֶׁהַנּוֹכְחִים לֹא מְבִינִים כְּלָל מַה קּוֹרֶה פֹּה...

וּפֵשֶׁר הַדְּבָרִים הַלָּלוּ הוּא, כַּאֲשֶׁר סִפְּרָה אַחַר־כָּךְ בִּתּוֹ, אָדָל, שֶׁהַזּוּג הַזֶּה הָיוּ שְׁנֵיהֶם עֲקָרִים לְגַמְרֵי, וְלֹא יָכְלוּ לְהוֹלִיד עַל־פִּי דֶּרֶךְ הַטֶּבַע, וְכֵיוָן שֶׁהַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ בֵּרְכָם שֶׁיִּהְיוּ לָהֶם יְלָדִים, וְהָיְתָה זוֹ פְּעֻלָּה שֶׁל בְּטוּל הַטֶּבַע מַמָּשׁ, עַל־כֵּן יָצָא כִּרְוּז מֵהַשָּׁמַיִם שֶׁבִּשְׁכִיל זֶה אִבֵּד אֶת כָּל הָעוֹלָם־הַבָּא שֶׁלּוֹ, וְלָכֵן נָפַל בַּחֲלִישׁוּת הַדַּעַת גְּדוֹלָה, עַד שֶׁנִּסְכָּם בְּדַעְתּוֹ הַקְּדוֹשָׁה שֶׁיַּעֲבֹד אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּלִי עוֹלָם־הַבָּא, וְהִתְחִיל לִרְקֹד מֵרֹב שִׂמְחָה שֶׁעַכְשָׁו יַעֲבֹד אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּלִי שׁוּם שְׂכַר עוֹלָם־הַבָּא, רַק מֵחֲמַת דְּבֵקוּת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ בְּעַצְמָהּ, וּבַעֲבוּר זֶה הֶחְזִירוּ לוֹ אֶת כָּל הָעוֹלָם־הַבָּא וְזָכָה לְמַה שֶּׁזָּכָה.

לֹא עוֹשֶׂה כָּאֵלֶּה חֶשְׁבּוֹנוֹת!

כִּי בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, צָרִיךְ הָאָדָם לִהְיוֹת חָזָק מְאֹד מְאֹד, וְלֹא יִסְתַּכֵּל עַל כְּלוּם - **'כֵּן יִהְיֶה לִי עוֹלָם־הַבָּא, לֹא יִהְיֶה לִי עוֹלָם־הַבָּא, אֲנִי אֶעֱשֶׂה אֶת שֶׁלִּי! אֲנִי צָרִיךְ לַעֲבֹד אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא**

שֶׁלֹּא עַל־מְנָת לְקַבֵּל פְּרָס ! יֵשׁ לִי עוֹלָם־הַבָּא, אֵין לִי עוֹלָם־הַבָּא - אֲנִי לֹא עוֹשֶׂה אֶת הַחֶשְׁבּוֹנוֹת הָאֵלֶּה !'...

לִפְעָמִים אָדָם חוֹשֵׁב לְעַצְמוֹ: 'מַה יִּהְיֶה אִתִּי?... אָמְנָם אֶחָזֹר בִּתְשׁוּבָה, אֲבָל אֲנִי יוֹדֵעַ הֵיטֵב מֶה עָשִׂיתִי עַד עַכְשָׁו... אֲנִי יוֹדֵעַ אֵיךְ נִרְאֶה הֶעָבָר שֶׁלִּי... וּמַה יִּהְיֶה אִתִּי?'... **אָדָם אָסוּר לוֹ לַחֲשֹׁב מִזֶּה כְּלָל ! אַתָּה תַּעֲבֹד אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, תַּעֲשֶׂה אֶת שֶׁלְּךָ, וְאַל תִּכָּנֵס לְכָל הַחֶשְׁבּוֹנוֹת הָאֵלּוּ !**

וְהָעִנְיָן הַזֶּה שֶׁאָמְרוּ לְבַעַל־שֵׁם־טוֹב 'אֵין לְךָ עוֹלָם־הַבָּא' - זֶה רַק נִסָּיוֹן, וְזֶה חֵלֶק מֵהַנִּסְיוֹנוֹת שֶׁעוֹבְרִים עַל הָאָדָם, שֶׁזֶּה הָיָה הַנִּסָּיוֹן שֶׁל 'אֱלִישָׁע אַחֵר' הַמּוּבָא בַּגְּמָרָא (חֲגִיגָה טו.), שֶׁשָּׁמַע בַּת־קוֹל מֵאֲחוֹרֵי הַפַּרְגּוֹד: 'שׁוּבוּ בָנִים שׁוֹבָבִים חוּץ מֵאַחֵר' - אֶת כֻּלָּם מְקַבְּלִים בִּתְשׁוּבָה, חוּץ מֵ'אַחֵר'... אֶת 'אַחֵר' לֹא מְקַבְּלִים בִּתְשׁוּבָה... הוּא שָׁמַע אֶת זֶה וְיָצָא לְתַרְבּוּת רָעָה, הַשֵּׁם יִשְׁמֹר... וּמְבֹאָר בְּדִבְרֵי מוֹהַרְנַ"תְ זַ"ל, שֶׁזֶּה הָיָה הַנִּסָּיוֹן שֶׁלּוֹ, וְכֵן אֵצֶל כָּל אָדָם: **אוֹמְרִים לְךָ שֶׁאֵין לְךָ תִּקְוָה, אֵין לְךָ שׁוּם דָּבָר... אָז מַה אַתָּה עוֹשֶׂה עַכְשָׁו ? יֵשׁ אָדָם שֶׁהוּא נִשְׁבָּר לְגַמְרֵי - 'אֵין לִי שָׂכָר, אֵין לִי עוֹלָם־הַבָּא'... אֲבָל הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ לֹא הִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם דָּבָר !**

וְרַבֵּנוּ זַ"ל מַזְכִּיר זֹאת בְּלִקּוּטֵי־מוֹהַרַ"ן, חֵלֶק ב', סִימָן מ"ח, בְּדִבָּרָיו עַל גֹּדֶל הַהִתְחַזְּקוּת שֶׁצְּרִיכִין בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אוֹמֵר רַבֵּנוּ: 'וּמֶה עָשָׂה הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב זַצַ"ל עַל הַיָּם, כְּשֶׁהֶסִיתוֹ הַבַּעַל דָּבָר וְכוּ', וּמִזֶּה תָּבִין עַד הֵיכָן אַתָּה צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק וְלִבְלִי לְיַאֵשׁ עַצְמְךָ, חַס וְשָׁלוֹם, אַף אִם יִהְיֶה מַה שֶּׁיִּהְיֶה'; כְּלוֹמַר: אַל תִּסְתַּכֵּל אִם יֵשׁ לְךָ שָׂכָר אוֹ אֵין לְךָ שָׂכָר, אַתָּה תַּעֲשֶׂה אֶת שֶׁלְּךָ ! וְתִהְיֶה בָּטוּחַ: **אִם תַּעֲשֶׂה אֶת שֶׁלְּךָ - לֹא יֶחְסַר לְךָ כְּלוּם ! אֲבָל צְרִיכִים עַל זֶה הִתְחַזְּקוּת עֲצוּמָה מְאֹד...**

הַלֵּל 'הַגָּדוֹל'...

נָשׁוּב לַסִּפּוּר: הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ הִמְשִׁיךְ אֶת הַסֵּדֶר, וּבֵרַךְ בִּרְכַת־הַמָּזוֹן, וְשָׁתָה כּוֹס שְׁלִישִׁית, וְהִגִּיעַ אֶל הַלֵּל הַגָּדוֹל, וְכַאֲשֶׁר הִגִּיעַ אֶל הַפָּסוּק **"לְעֹשֵׂה נִפְלָאוֹת גְּדֹלוֹת לְבַדּוֹ"**, נֶעְצַר הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב, וְהִתְחִיל לַחֲזֹר עַל הַפָּסוּק הַזֶּה שׁוּב וְשׁוּב - פְּעָמִים אֵין מִסְפָּר, בְּנִגּוּן מְאַיֵּם מְאֹד, וּבְקוֹל וּצְעָקָה שֶׁל לֵב־נִשְׁבָּר, וְכָךְ חָזַר פְּעָמִים רַבּוֹת עַל הַפָּסוּק **"לְעֹשֵׂה נִפְלָאוֹת גְּדֹלוֹת לְבַדּוֹ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ"**, וּלְאַט לְאַט נִרְדְּמוּ בְּשֵׁנָה עֲמֻקָּה בְּנֵי־הַזּוֹג, וְאַחַר־כָּךְ תַּלְמִידוֹ רַבִּי צְבִי הַסּוֹפֵר וְאַחַר־כָּךְ בִּתּוֹ הַצַּדֶּקֶת אָדֶל, וְהוּא בְּאַחַת, לֹא חָדַל מִלְּזָעֹק אֶת הַפָּסוּק הַזֶּה, רַק שָׂר בְּקוֹל מְאַיֵּם מְאֹד מְאֹד וּבְקוֹל צְעָקָה שֶׁל לֵב נִשְׁבָּר וְנִדְכֶּה: **"לְעֹשֵׂה נִפְלָאוֹת גְּדֹלוֹת לְבַדּוֹ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ"**.

הַשּׁוּלְטָן הַטּוּרְקִי טוֹב הַלֵּב וְהָעַמְמִי

וּכְדֵי לְהָבִין מַה קָּרָה בְּאוֹתָהּ שָׁעָה, נְסַפֵּר אֶת אֲשֶׁר אֵרַע כַּמָּה וְכַמָּה שָׁנִים קֹדֶם לָכֵן: הַמֶּלֶךְ שֶׁשָּׁלַט בְּטוּרְקִיָּה הָיָה נִקְרָא 'שׁוּלְטָן', וְדַרְכּוֹ הָיְתָה מִפַּעַם לְפַעַם לְהִתְחַפֵּשׂ בִּבְגָדִים פְּשׁוּטִים וְלָצֵאת מֵאַרְמוֹנוֹ כְּדֵי לְטַיֵּל בִּרְחוֹבָהּ שֶׁל עִיר, כִּי הָיָה מֶלֶךְ טוֹב מְאֹד מְאֹד וְרַדַף צֶדֶק וְיֹשֶׁר, וְלָכֵן רָצָה לָרֶדֶת אֶל עַמּוֹ וְלָדַעַת מָה חָסֵר לָהֶם וּמָה הֵם צְרִיכִים, וּלְאַחַר־מִכֵּן כְּשֶׁהָיָה חוֹזֵר לְאַרְמוֹנוֹ וְשָׁב לְבִגְדֵי מַלְכוּתוֹ, הִשְׁתַּדֵּל לַעֲמֹד לְעֶזְרַת הַנִּצְרָכִים, לָזֶה דָּאַג שֶׁתִּהְיֶה פַּרְנָסָה, וְלַהוּא שָׁלַח רוֹפֵא וְכוּ', וְהָאֲנָשִׁים אַף פַּעַם לֹא יָדְעוּ מֵהֵיכָן נוֹדַע לַמֶּלֶךְ שֶׁהֵם צְרִיכִים עֶזְרָה, וְכָךְ הָיְתָה דַּרְכּוֹ שֶׁל הַשּׁוּלְטָן שָׁנִים רַבּוֹת - שֶׁהָיָה מִתְחַפֵּשׂ וְיוֹצֵא לָעִיר בִּלְבוּשׁ פָּשׁוּט וְאַף אֶחָד לֹא הִכִּירוֹ, וְכָךְ דָּאַג לְרַוְחַת תּוֹשָׁבֵי הַמַּמְלָכָה.

הַשּׁוּלְטָן הַטּוּרְקִי נִשְׁבָּה עַל־יְדֵי שׁוֹדְדִים

פַּעַם אַחַת, כְּשֶׁיָּצָא הַשּׁוּלְטָן מֵאַרְמוֹנוֹ מְחֻפָּשׂ, תְּפָסוּהוּ שׁוֹדְדִים, שֶׁלֹּא הִכִּירוּ שֶׁהוּא הַמֶּלֶךְ, וּלְאַחַר שֶׁשָּׁדְדוּ אֶת כַּסְפּוֹ, רָצוּ לְהָרְגוֹ, וְאָז פָּנָה אֲלֵיהֶם הַשּׁוּלְטָן וְאָמַר לָהֶם: 'לֹא כְּדַאי לָכֶם לַהֲרֹג אוֹתִי, חֲבָל לָכֶם, הֲרֵי אַתֶּם יְכוֹלִים לְהַרְוִיחַ עַל יָדִי הַרְבֵּה כֶּסֶף, כִּי אֲנִי אָמָּן מֻמְחֶה בַּעֲשִׂיַּת מַחְצָלוֹת, וְתוּכְלוּ לִמְכֹּר אֶת הַמַּחְצָלוֹת שֶׁאֲנִי אֶאֱרֹג בִּשְׁבִילְכֶם, מָה אִכְפַּת לָכֶם לִנְסוֹת? אֵין לָכֶם מַה לְּהַפְסִיד', הָרַעְיוֹן מָצָא חֵן בְּעֵינֵי הַשּׁוֹדְדִים וְהֵם הֶחְלִיטוּ לְהַשְׁאִירוֹ בַּחַיִּים, הֵם הֵבִיאוּ אֶת הַשּׁוּלְטָן

אֶל מְקוֹם הַמַּחֲבוֹא שֶׁלָּהֶם וְהֵבִיאוּ לוֹ חֲמָרִים כְּדֵי שֶׁיּוּכַל לֶאֱרֹג מַחְצָלוֹת.

וּבִנְתַיִם, כַּמּוּבָן, נַעֲשָׂה רַעַשׁ בָּעִיר - 'הַשּׁוּלְטָן נֶעְלָם מֵהָאַרְמוֹן!' כֹּחוֹת הַצָּבָא וְהַמִּשְׁטָרָה הֵחֵלּוּ לְחַפֵּשׂ אַחֲרָיו, וְלֹא יָדְעוּ לְהֵיכָן נֶעְלָם, דּוֹמֶה הָיָה כְּאִלּוּ פָּצְתָה הָאֲדָמָה אֶת פִּיהָ וּבָלְעָה אוֹתוֹ, אַף־אֶחָד לֹא רָאָה אוֹ שָׁמַע הֵיכָן הַשּׁוּלְטָן, וְהַמִּשְׁטָרָה לֹא יָדְעָה מַה לַּעֲשׂוֹת...

לְאַחַר שֶׁסִּיֵּם הַשּׁוּלְטָן לֶאֱרֹג אֶת הַמַּחְצֶלֶת הָרִאשׁוֹנָה - חָתַם בְּצִדָּהּ אֶת הָאוֹת הָרִאשׁוֹנָה מִשְׁמוֹ, וְקָרָא לַשּׁוֹדְדִים וְאָמַר: 'לְכוּ אֶל הָעִיר וְתִמְכְּרוּ אֶת הַמַּחְצֶלֶת הַזֹּאת לְפִלּוֹנִי, שֶׁהוּא סוֹחֵר יַיִן, וְהוּא יְשַׁלֵּם לָכֶם כֶּסֶף רַב עַל זֶה, אַל תַּסְכִּימוּ בְּשׁוּם פָּנִים וְאֹפֶן לִמְכֹּר אוֹתָהּ בְּכֶסֶף מוּעָט, תִּתְעַקְּשׁוּ שֶׁאַתֶּם רוֹצִים הַרְבֵּה כֶּסֶף, וַאֲנִי בָּטוּחַ שֶׁהוּא יִתֵּן לָכֶם'.

הַשּׁוּלְטָן נִצָּל עַל־יְדֵי סוֹחֵר הַיַּיִן הַיְּהוּדִי

סוֹחֵר הַיַּיִן הָיָה יְהוּדִי שֶׁסִּפֵּק אֶת הַיַּיִן לַשּׁוּלְטָן, וְהָיָה בְּקִשְׁרֵי יְדִידוּת קְרוֹבִים מְאֹד אֶל הַשּׁוּלְטָן, הַשּׁוֹדְדִים יָצְאוּ לְדַרְכָּם, וְהֶחְלִיטוּ לְנַסּוֹת אֶת מַזָּלָם לִמְכֹּר אֶת הַמַּחְצֶלֶת בִּמְקוֹמוֹת אֲחֵרִים, אַךְ בְּכָל מָקוֹם שֶׁבָּאוּ אֵלָיו וְדָרְשׁוּ סְכוּם כֶּסֶף גְּבוֹהַּ - צָחֲקוּ עֲלֵיהֶם הָאֲנָשִׁים, וְלֹא הִסְכִּימוּ לִקְנוֹת מֵהֶם, רָאוּ הַשּׁוֹדְדִים שֶׁאֵין אַף־אֶחָד רוֹצֶה לִקְנוֹת אֶת הַמַּחְצֶלֶת וְהֶחְלִיטוּ לָלֶכֶת אֶל סוֹחֵר הַיַּיִן וְלִרְאוֹת מַה יֹּאמַר הוּא, בַּתְּחִלָּה לֹא הֵבִין סוֹחֵר הַיַּיִן מַדּוּעַ הֵם רוֹצִים מְחִיר יָקָר כָּל־כָּךְ עֲבוּר הַמַּחְצֶלֶת, אַךְ לְפֶתַע נָפְלָה עֵינוֹ עַל הַפִּנָּה שֶׁל הַמַּחְצֶלֶת וְשָׁם רָאָה אוֹת אַחַת, הוּא אָמְנָם עֲדַיִן לֹא הֵבִין בְּדִיּוּק בַּמֶּה מְדֻבָּר, אַךְ כֵּיוָן שֶׁהָיָה רַעַשׁ גָּדוֹל בָּעִיר עַל כָּךְ שֶׁהַשּׁוּלְטָן נֶעְלָם, וְהָאוֹת הַזֹּאת הָיְתָה הָאוֹת הָרִאשׁוֹנָה שֶׁל שְׁמוֹ, הֶחְלִיט סוֹחֵר הַיַּיִן לִקְנוֹת אֶת הַמַּחְצֶלֶת בְּדָמִים יְקָרִים, לְמִרּוֹת שֶׁלֹּא הָיְתָה שָׁוָה כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה, כִּי הֵבִין שֶׁהַלֹּא דָּבָר הוּא, וְלֹא לְחִנָּם נִכְתְּבָה הָאוֹת, הוּא גַּם בִּקֵּשׁ מֵהַשּׁוֹדְדִים לְהַמְשִׁיךְ וּלְהָבִיא לוֹ מַחְצָלוֹת נוֹסָפוֹת, כִּי הֵן מַחְצָלוֹת מְשֻׁבָּחוֹת מְאֹד וְהוּא יְשַׁלֵּם לָהֶם כֶּסֶף רַב עֲבוּרָם.

חָזְרוּ הַשּׁוֹדְדִים אֶל הַשָּׁבוּי שֶׁלָּהֶם, הַשּׁוּלְטָן, וְסִפְּרוּ לוֹ שֶׁאָכֵן הִצְלִיחוּ לִמְכֹּר אֶת הַמַּחְצֶלֶת וְסוֹחֵר הַיַּיִן הַנַּ"ל מַזְמִין עוֹד מַחְצָלוֹת, שָׂמַח הַשּׁוּלְטָן וְאָרַג עוֹד מַחְצָלוֹת, וּבְכָל פַּעַם חָתַם שָׁם אוֹת אַחֶרֶת מִשְׁמוֹ, וּבְכָל פַּעַם מָכְרוּ הַשּׁוֹדְדִים אֶת הַמַּחְצָלוֹת לְסוֹחֵר הַיַּיִן וְהוּא שִׁלֵּם לָהֶם בְּעַיִן יָפָה עֲבוּר הַסְּחוֹרָה.

לֹא לָקַח זְמַן רַב וְסוֹחֵר הַיַּיִן הֵבִין שֶׁהַשּׁוּלְטָן שָׁבוּי בִּידֵי הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה הַמְּבִיאִים לוֹ אֶת הַמַּחְצָלוֹת, הוּא דִּוַּח עַל כָּל מַה שֶּׁנַּעֲשָׂה לַמְּפַקֵּד הָרִאשִׁי שֶׁל הַמִּשְׁטָרָה, וְהוֹרָה לוֹ לִשְׁלֹחַ חַיָּלִים וְלַעֲקֹב אַחַר הַשּׁוֹדְדִים הָאֵלֶּה, וְאָכֵן, כְּשֶׁהֵבִיאוּ הַשּׁוֹדְדִים מַחְצֶלֶת נוֹסֶפֶת, אָרְבוּ לָהֶם שׁוֹטְרִים שֶׁעָקְבוּ אַחֲרֵיהֶם עַד שֶׁחָזְרוּ לִמְקוֹם מַחְבּוֹאָם, וְשָׁם מָצְאוּ אֶת הַשּׁוּלְטָן וְשִׁחְרְרוּ אוֹתוֹ.

הַפְּרָס שֶׁקִּבֵּל סוֹחֵר הַיַּיִן הַיְּהוּדִי מֵהַשּׁוּלְטָן

מִיָּד לְאַחַר שֶׁשִּׁחְרַר, קָרָא הַשּׁוּלְטָן לַיְּהוּדִי סוֹחֵר הַיַּיִן לְאַרְמוֹנוֹ, וְהוֹדָה לוֹ מֵעֹמֶק לִבּוֹ עַל כָּךְ שֶׁהִצִּיל אוֹתוֹ, 'מָה אֲשַׁלֵּם לְךָ עַל כָּךְ שֶׁהִצַּלְתָּ אֶת חַיַּי?' שָׁאַל הַשּׁוּלְטָן, 'הֲרֵי אֵין דָּבָר שֶׁאוּכַל לָתֵת לְךָ עַל כָּךְ שֶׁהִצַּלְתָּ אוֹתִי מִמָּוֶת לְחַיִּים'! עָנָה סוֹחֵר הַיַּיִן בַּעֲנָוָה: **'אֵינֶנִּי צָרִיךְ שׁוּם דָּבָר, בָּרוּךְ הַשֵּׁם יֵשׁ לִי הַכֹּל, אַךְ זֹאת אֲבַקֵּשׁ מֵהַשּׁוּלְטָן שֶׁיִּתֵּן לִי אֲשׁוּר גִּישָׁה־חָפְשִׁית אֵלָיו בְּכָל עֵת שֶׁאֶרְצֶה, וְלֹא אֶצְטָרֵךְ לְבַקֵּשׁ רְשׁוּת כְּנִיסָה בְּכָל פַּעַם'**; הִסְכִּים הַשּׁוּלְטָן, וְנָתַן לוֹ כְּתָב שֶׁבּוֹ הוּא מְאַשֵּׁר לוֹ לְהִכָּנֵס אֶל הָאַרְמוֹן בְּכָל שְׁעוֹת הַיּוֹם וְהַלַּיְלָה בְּלִי אִשּׁוּר נוֹסָף - לוֹ וּלְבָנָיו לְכָל הַדּוֹרוֹת, וְהֵם יוּכְלוּ לְהִכָּנֵס תָּמִיד אֶל אַרְמוֹן הַמֶּלֶךְ אֲפִלּוּ אַחֲרֵי מוֹתוֹ.

זוֹ הַבַּקָּשָׁה שֶׁלִּי!

לְמוּד נִפְלָא 'לְמַעֲשֶׂה' יוֹצֵא לָנוּ מֵהָעִנְיָן הַזֶּה: בִּזְמַנֵּי וּמוֹעֲדֵי הַשָּׁנָה, יֶשְׁנָם 'עִתּוֹתֵי־רָצוֹן' רַבִּים, כְּמוֹ לְמָשָׁל הַזְּמַן שֶׁאֲנַחְנוּ נִמְצָאִים עַתָּה - סְעוּדַת 'רַעֲוָא דְּרַעֲוִין', וְכֵן עֵת חֲצוֹת לַיְלָה, וְכֵן לֵיל פֶּסַח, וּשְׁאָר חַגִּים וּזְמַנִּים לְשָׁשׂוֹן, וּפְעָמִים רַבּוֹת אָדָם תּוֹהֶה: 'מֶה עָלַי לְבַקֵּשׁ וְלִשְׁאֹל עַכְשָׁו?'... **הַתְּשׁוּבָה הִיא: כְּמוֹ שֶׁבִּקֵּשׁ סוֹחֵר הַיַּיִן מִן הַמֶּלֶךְ "מָתַי שֶׁאֶרְצֶה אֶכָּנֵס אֵלֶיךָ, הַמֶּלֶךְ!"**.

וּכְהַלָּשׁוֹן שֶׁל הַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (נֹחַ סד:): **׳בְּעוֹד דְּאִיהוּ בִּלְחוֹדוֹי עִם מַלְכָּא, שָׁאֵיל כָּל צָרְכּוֹי וְיָהֵיב לֵיהּ׳ [בְּעוֹד שֶׁהָאוֹהֵב לְבַדּוֹ עִם הַמֶּלֶךְ, שׁוֹאֵל מִמֶּנּוּ כָּל צָרְכָיו וְנוֹתֵן לוֹ]; דְּהַיְנוּ שֶׁאָדָם אוֹמֵר: ׳רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי תָּמִיד רוֹצֶה לִהְיוֹת דָּבוּק בְּךָ! זַכֵּנִי שֶׁתָּמִיד אֶכְנֵס וְאֶהְיֶה דָּבוּק בְּךָ, וְאַף־פַּעַם לֹא אֶעֱזֹב אוֹתְךָ! אֶתְחַזֵּק תָּמִיד בִּלְמוּד הַתּוֹרָה, בַּעֲבוֹדַת הַתְּפִלָּה, בִּצְדָקָה וָחֶסֶד, וְאֶזְכֶּה לַעֲשׂוֹת תָּמִיד אֶת הָרָצוֹן שֶׁלְּךָ!׳** – זוֹהִי תְּפִלַּת בַּר־יִשְׂרָאֵל! וּכְדִבְרֵי הַפָּסוּק (תְּהִלִּים כז, ד): **״אַחַת שָׁאַלְתִּי מֵאֵת ה׳ אוֹתָהּ אֲבַקֵּשׁ שִׁבְתִּי בְּבֵית ה׳ כָּל יְמֵי חַיַּי״** – זוֹ הַבַּקָּשָׁה שֶׁלִּי!

זֶהוּ הַלִּמּוּד הַיּוֹצֵא מִתְּשׁוּבַת סוֹחֵר הַיַּיִן לַמֶּלֶךְ, וְאָכֵן הֶעָנִיק לוֹ הַמֶּלֶךְ אֶת ׳צַו הַזָּהָב׳ – לוֹ וּלְזַרְעוֹ לְדוֹרוֹתָם, וְנָטַל הַיְּהוּדִי אֶת הַצַּו, וְהִנִּיחוֹ בְּכִסֵּא לִשְׁמִירָה.

יוֹעֵץ רָשָׁע שׁוֹנֵא יְהוּדִים

בֵּין־כָּךְ עָבְרוּ שָׁנִים, וְהַשּׁוּלְטָן מֵת, וְגַם – לְהַבְדִּיל – הַיְּהוּדִי הָלַךְ לְעוֹלָמוֹ, וְאֵצֶל רֹב בְּנֵי־אָדָם נִשְׁכַּח כָּל הָעִנְיָן, וְהַיְחִידָה שֶׁזָּכְרָה אֶת כָּל הַסִּפּוּר הָיְתָה אִשְׁתּוֹ שֶׁל הַשּׁוּלְטָן הַקֹּדֶם שֶׁנִּשְׁאֲרָה עֲדַיִן בַּחַיִּים.

בְּנוֹ שֶׁל הַשּׁוּלְטָן עָלָה עַל כֵּס אָבִיו וְהִכְתִּיר לְמֶלֶךְ, וְאָמְנָם הוּא גַּם־כֵּן עָשָׂה דְּבָרִים טוֹבִים לְאַנְשֵׁי הַמְּדִינָה כְּאָבִיו, אֲבָל הָיָה לוֹ יוֹעֵץ רָשָׁע שׁוֹנֵא גְּדוֹל שֶׁל הַיְּהוּדִים, וְהַיּוֹעֵץ הַזֶּה הָיָה נוֹצְרִי, אַךְ מִכֵּיוָן שֶׁבְּטוּרְקְיָה לֹא הָיוּ בְּאוֹתָהּ תְּקוּפָה נוֹצְרִים, כִּי הַמֻּסְלְמִים שׁוֹנְאִים מְאֹד אֶת הַנּוֹצְרִים, הִתְחַפֵּשׂ הַיּוֹעֵץ לְמֻסְלְמִי, וְאַף־אֶחָד לֹא יָדַע עַל כָּךְ שֶׁהוּא נוֹצְרִי.

אוֹתוֹ יוֹעֵץ תָּמִיד דִּבֵּר רַע לִפְנֵי הַשּׁוּלְטָן עַל הַיְּהוּדִים וְהֶעֱלִיל עֲלֵיהֶם עֲלִילוֹת שָׁוְא, וּלְאַט לְאַט נִכְנְסָה בַּשּׁוּלְטָן שִׂנְאָה גְּדוֹלָה עַל הַיְּהוּדִים, עַד שֶׁהֶחְלִיט בְּיַחַד עִם הַיּוֹעֵץ לְהַפְתִּיעַ אֶת הַיְּהוּדִים, וּבְיוֹם הָרִאשׁוֹן שֶׁל חַג הַפֶּסַח, לְהַכְרִיז עַל גֵּרוּשׁ מִכָּל הָעִיר אִיסְטַנְבּוּל, וְיוּכְרַז כִּי עַל כָּל הַיְּהוּדִים יִהְיֶה לַעֲזֹב אֶת הָעִיר מִיָּד בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם לְלֹא רְכוּשָׁם, וְכָל מִי שֶׁיְּפַר אֶת הַפְּקֻדָּה יוּמַת, הַיּוֹעֵץ וְהַשַּׁלְטָן תִּאֲמוּ אֶת הַדְּבַר בֵּינֵיהֶם בְּסוֹד, וְאַף־אֶחָד חוּץ מֵהֶם לֹא יָדַע עַל דְּבַר הַגְּזֵרָה.

הַחֲלוֹם הַמַּפְלִא בְּלֵיל־הַסֵּדֶר וְגַם הַהַצָּלָה

בְּאוֹתוֹ לֵיל הַסֵּדֶר, לַיְלָה לִפְנֵי שֶׁגְּזֵרַת הַגֵּרוּשׁ הָיְתָה אֲמוּרָה לְהִתְבַּצֵּעַ, הָלַךְ בְּנוֹ שֶׁל סוֹחֵר הַיַּיִן הַנַּ״ל לִישׁוֹן, לְאַחַר שֶׁעָרַךְ אֶת הַסֵּדֶר, בִּהְיוֹתוֹ יָשֵׁן נִגְלָה אֵלָיו אָבִיו בַּחֲלוֹם וְאָמַר לוֹ: ׳דַּע לְךָ שֶׁגְּזֵרָה גְּזֵרַת גֵּרוּשׁ עַל כָּל הַיְּהוּדִים שֶׁבָּעִיר, רוֹץ מַהֵר קַח אֶת הָאֹשֶׁר הַמַּלְכוּתִי, וְלֵךְ קֹדֶם כֹּל אֶל אִמּוֹ שֶׁל הַשּׁוּלְטָן, וּתְסַפֵּר לָהּ הַכֹּל, וּבְיַחַד תֵּלְכוּ אֶל הַשּׁוּלְטָן וּתְבַקְּשׁוּ מִמֶּנּוּ רַחֲמִים לְבַטֵּל אֶת הַגְּזֵרָה, וְתֹאמַר לַשּׁוּלְטָן, שֶׁהַיּוֹעֵץ שֶׁלּוֹ הוּא שַׁקְרָן וְאֵינוֹ חָפֵץ בְּטוֹבָתוֹ, מִכֵּיוָן שֶׁהוּא נוֹצְרִי, וְאִם יִשְׁלַח חַיָּלִים מִיָּד לְבֵיתוֹ יִרְאֶה שֶׁהוּא יָשֵׁן כַּאֲשֶׁר צָלָב גָּדוֹל עַל מִטָּתוֹ׳. בְּנוֹ שֶׁל סוֹחֵר הַיַּיִן לֹא שָׂם בַּתְּחִלָּה לֵב לַחֲלוֹם, וְחָשַׁב שֶׁסְּתָם חֲלוֹם הוּא, וְלָכֵן חָזַר לִישׁוֹן, אַךְ כְּשֶׁנִּשְׁנָה הַחֲלוֹם כַּמָּה פְּעָמִים, הֵבִין שֶׁיֵּשׁ דְּבָרִים בְּגוֹ, וְהֶחְלִיט מִיָּד לָלֶכֶת אֶל הַשּׁוּלְטָן.

אוֹמֵר וְעוֹשֶׂה, לָקַח אֶת הָאֹשֶׁר הַמַּלְכוּתִי וְרָץ בְּשָׁעָה מְאֻחֶרֶת בַּלַּיְלָה לְאַרְמוֹנוֹ שֶׁל הַשּׁוּלְטָן וּבְאֶמְצַע הַדֶּרֶךְ כְּשֶׁעָבַר לְיַד הַכְּנֶסֶת הָאוֹרְחִים, שָׁמַע מֵהַקּוֹמָה הַשְּׁנִיָּה שֶׁיְּהוּדִי אֶחָד אוֹמֵר בְּקוֹל מְאֻיָּם וּבִדְבֵקוּת גְּדוֹלָה וְלֵב־נִשְׁבָּר אֶת הַפָּסוּק **״לְעֹשֵׂה נִפְלָאוֹת גְּדֹלוֹת לְבַדּוֹ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ״** וְחוֹזֵר עַל כָּךְ כַּמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים, ׳לוּ הָיָה הַיְּהוּדִי הַזֶּה יוֹדֵעַ אֵיזֶה נֵס אָנוּ צְרִיכִים עַכְשָׁו, בְּוַדַּאי לֹא הָיָה שָׁר לְעַצְמוֹ כָּל־כָּךְ׳... חָשַׁב בְּנוֹ שֶׁל סוֹחֵר הַיַּיִן בְּלִבּוֹ, וְהִמְשִׁיךְ בְּדַרְכּוֹ לְאַרְמוֹנוֹ שֶׁל הַשּׁוּלְטָן.

כְּשֶׁהִגִּיעַ לָאַרְמוֹן, פָּתַח בְּפָנָיו הָאֹשֶׁר הַמַּלְכוּתִי אֶת כָּל הַדְּלָתוֹת, רֹאשִׁית, כַּעֲצַת אָבִיו, פָּנָה אֶל אִמּוֹ שֶׁל הַשּׁוּלְטָן וְהֵעִיר אוֹתָהּ מִן הַשֵּׁנָה, הוּא הִתְחִיל לִבְכּוֹת לְפָנֶיהָ, וְסִפֵּר לָהּ, שֶׁנּוֹדַע לוֹ בַּחֲלוֹם עַל־יְדֵי אָבִיו, עַל הַגְּזֵרָה הַנּוֹרָאָה שֶׁגָּזַר בְּנָהּ הַשּׁוּלְטָן, וְהָאֵם שֶׁהִכִּירָה לוֹ טוֹבָה גְּדוֹלָה עַל כָּךְ שֶׁהִצִּיל אֶת בַּעְלָהּ, הִבְטִיחָה לוֹ שֶׁתֵּלֵךְ עִמּוֹ אֶל הַשּׁוּלְטָן וּתְבַקֵּשׁ וְתִתְחַנֵּן לְפָנָיו לְבַטֵּל אֶת הַגְּזֵרָה.

וְאָכֵן, הָלְכוּ יַחְדָּיו אֶל הַשּׁוּלְטָן וְהֵעִירוּ אוֹתוֹ מִשְּׁנָתוֹ, אִמּוֹ הִתְחַנְּנָה לְפָנָיו שֶׁיְּבַטֵּל אֶת הַגְּזֵרָה, כִּי שֶׁקֶר סִפְּרוּ לוֹ עַל הַיְּהוּדִים וְהֶעֱלִילוּ עֲלֵיהֶם עֲלִילוֹת שָׁוְא, וְהַיְּהוּדִי בְּנוֹ שֶׁל סוֹחֵר הַיַּיִן אָמַר לוֹ שֶׁהַיּוֹעֵץ שֶׁלּוֹ הוּא נוֹצְרִי, וְאִם יִשְׁלַח אֵלָיו חַיָּלִים בְּרֶגַע זֶה יִמְצָאוּ אוֹתוֹ יָשֵׁן עִם צֶלֶב גָּדוֹל בְּמִטָּתוֹ.

דָּבָר זֶה הֶעֱלָה אֶת חֲמָתוֹ שֶׁל הַשּׁוּלְטָן, וְהוּא הִרְגִּישׁ נִבְגַּד, הַיּוֹעֵץ שֶׁסָּמַךְ עָלָיו כָּל־כָּךְ - מְרַמֶּה אוֹתוֹ כָּל הַזְּמַן, וְהוּא אֵינוֹ מַסְלִימִי אֲמִתִּי! הוּא הֶחְלִיט לִשְׁלֹחַ מִיָּד חַיָּלִים לְבֵיתוֹ שֶׁל הַיּוֹעֵץ לְבָרֵר אִם אָכֵן אֱמֶת הַדָּבָר, וּכְשֶׁהִגִּיעוּ הַחַיָּלִים לְבֵיתוֹ שֶׁל הַיּוֹעֵץ, רָאוּ שֶׁהָיָה יָשֵׁן עִם צֶלֶב גָּדוֹל בְּמִטָּתוֹ, וּמֵרֹב כַּעַס וְשִׂנְאָה שֶׁשּׂוֹנְאִים הַמַּסְלִימִים אֶת הַנּוֹצְרִים כָּרְתוּ אֶת רֹאשׁוֹ בַּמָּקוֹם, וְנִתְבַּטְּלָה הַגְּזֵרָה.

שָׁמֵחַ וְטוֹב לֵב חָזַר בְּנוֹ שֶׁל סוֹחֵר הַיַּיִן לְבֵיתוֹ, וּכְשֶׁעָבַר עוֹד הַפַּעַם לְיַד בִּנְיַן הַכְּנֶסֶת הָאוֹרְחִים, שָׁמַע מֵהַקּוֹמָה הַשְּׁנִיָּה קוֹל שִׁיר בְּקוֹל שִׂמְחָה, וְהִנֵּה זֶהוּ אוֹתוֹ יְהוּדִי אֲשֶׁר שָׁמְעוּ מִקֹּדֶם שָׁר אֶת הַפָּסוּק בְּקוֹל מְאֻיָּם, שָׁר אוֹתוֹ עַכְשָׁו בְּקוֹל שֶׁל שִׂמְחָה גְּדוֹלָה[א]: **"לְעֹשֵׂה נִפְלָאוֹת גְּדֹלוֹת לְבַדּוֹ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ"** - פֶּלֶא הָיָה הַדָּבָר בְּעֵינָיו וְהוּא הִמְשִׁיךְ בְּדַרְכּוֹ לְבֵיתוֹ.

הַלֵּל מְיֻחָד!

לְמָחֳרָת, בִּתְפִלַּת שַׁחֲרִית שֶׁל יוֹם־טוֹב, קֹדֶם אֲמִירַת הַלֵּל, עָלָה בֶּן סוֹחֵר הַיַּיִן עַל הַבִּימָה וּבִקֵּשׁ אֶת רְשׁוּת הַדִּבּוּר, וְהִכְרִיז: **'רַבּוֹתַי, אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְהַגִּיד הַיּוֹם אֶת הַהַלֵּל עִם כַּוָּנָה מְיֻחֶדֶת שֶׁל שֶׁבַח וְהוֹדָאָה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּי נִצַּלְנוּ כֻּלָּנוּ מִגְּזֵרָה רָעָה שֶׁל גֵּרוּשׁ שֶׁהָיְתָה אֲמוּרָה לִהְיוֹת הַיּוֹם, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְהָיָה לָנוּ נֵס גָּדוֹל'** - וְסִפֵּר לְכָל הַקָּהָל אֶת הַנֵּס הַגָּדוֹל שֶׁאֵרַע בַּלַּיְלָה הַזֶּה, וְהוֹסִיף לְסַפֵּר שֶׁכְּשֶׁעָבַר לְיַד בִּנְיַן הַכְּנֶסֶת הָאוֹרְחִים שָׁמַע בַּתְּחִלָּה קוֹל מְאֻיָּם וְשָׁבוּר הַשָּׁר אֶת הַפָּסוּק **"לְעֹשֵׂה נִפְלָאוֹת גְּדֹלוֹת לְבַדּוֹ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ"**, וּכְשֶׁחָזַר שָׁמַע שֶׁאוֹתוֹ יְהוּדִי שָׁר אֶת הַפָּסוּק בְּקוֹל שָׂמֵחַ... בְּרוּר קָצָר הֶעֱלָה, שֶׁהָיָה זֶה **רַבֵּנוּ יִשְׂרָאֵל בַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי"ע**, וְכָךְ הִתְפָּרְסֵם שְׁמוֹ גַּם בְּאֵירוֹפָּה כֻּלָּהּ.

הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב מַמְשִׁיךְ בְּדַרְכּוֹ

בְּמוֹצָאֵי הַיּוֹם־טוֹב הָרִאשׁוֹן נִפְרְדוּ בְּנֵי הַזּוּג מֵהַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ, וְשָׁאֲלוּ אוֹתוֹ, בַּמֶּה אֶפְשָׁר לְשַׁלֵּם לוֹ עַל הַבְּרָכָה שֶׁהֶעֱנִיק לָהֶם שֶׁיִּזְכּוּ לִילָדִים? הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ אָמַר, שֶׁהוּא אֵינוֹ צָרִיךְ שׁוּם דָּבָר, רַק שֶׁיִּשְׁכְּרוּ עֲבוּרוֹ שִׁלְשָׁה מְקוֹמוֹת בַּסְּפִינָה הַיּוֹצֵאת לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל. הַזּוּג שָׂמַח מְאֹד לְמַלֵּא אֶת מְבֻקָּשׁוֹ, וְאָכֵן נִזְדַּמְּנָה לָהֶם סְפִינָה שֶׁנָּסְעָה לְכִוּוּן הָעִיר יָפוֹ עוֹד בְּחֹל־הַמּוֹעֵד, וְהֵם שָׂכְרוּ עֲבוּר הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ שִׁלְשָׁה מְקוֹמוֹת בַּסְּפִינָה, כְּפִי שֶׁבִּקֵּשׁ.

בְּחֹל־הַמּוֹעֵד עָלוּ הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי"ע, בִּתּוֹ אָדֶל, וְתַלְמִידוֹ רַבִּי צְבִי הַסּוֹפֵר, עַל הַסְּפִינָה, וְהִפְלִיגוּ לְכִוּוּן אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל.

אוֹ הַכְּתָבִים – אוֹ הַבַּת הַצַּדֶּקֶת

וְהִנֵּה בַּדֶּרֶךְ, לְפֶתַע הֵחֵל הַיָּם לִרְעֹשׁ וְלִגְעֹשׁ - 'יַעֲלוּ שָׁמַיִם יֵרְדוּ תְּהוֹמוֹת', "וַיְהִי סַעַר גָּדוֹל בַּיָּם וְהָאֳנִיָּה חִשְּׁבָה לְהִשָּׁבֵר", עַד שֶׁהִגִּיעַ לִכְדֵי סַכָּנַת נַפְשׁוֹת שֶׁל מַמָּשׁ, וְנוֹדַע לוֹ לְהַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ שֶׁיֵּשׁ לוֹ בְּרֵירָה: אוֹ שֶׁיַּשְׁלִיךְ לַיָּם אֶת הַכְּתָבִים הַקְּדוֹשִׁים שֶׁנִּשָּׂא עִמּוֹ [יֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁהָיָה זֶה סֵפֶר תְּהִלִּים בִּכְתָב יָדוֹ שֶׁל דָּוִד הַמֶּלֶךְ, וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁהָיוּ אֵלֶּה כְּתָבִים שֶׁקִּבֵּל הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי"ע מֵרַבִּי אָדָם בַּעַל־שֵׁם הַצַּדִּיק הַנִּסְתָּר זי"ע] אוֹ אֶת בִּתּוֹ אָדֶל, וְאָז חֲמַת הַסְּעָרָה תִּשָּׁכֵךְ... הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי"ע רָצָה לְהַשְׁלִיךְ אֶל הַיָּם אֶת בִּתּוֹ, הוּא יָדַע שֶׁזְּכוּתָהּ גְּדוֹלָה, וְהִיא תַּעֲמֹד לָהּ לְהִנָּצֵל וְלֹא תִּטְבַּע בַּיָּם, וְכָךְ אוּלַי יִזְכֶּה לְהַגִּיעַ לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל[ב],

---

[א] מְקֻבָּל אֵצֶל אַנְשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁהַנִּגּוּן הַשָּׂמֵחַ שֶׁשָּׁר הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב עַל מִלִּים אֵלּוּ הוּא הַנִּגּוּן שֶׁאָנוּ שָׁרִים בְּזִמְרוֹת־מוֹצָאֵי־שַׁבָּת עַל הַפִּיּוּט "אָמַר ה' לְיַעֲקֹב".

[ב] וּבָזֶה יֶשְׁנָהּ גִּרְסָא נוֹסֶפֶת, וְאוֹתָהּ שָׁמַעְתִּי מִפִּי הָרַבִּי מִסְקָאלְיֶע זַ"ל, מִנֶּכְדֵי הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ, שֶׁאָכֵן לְכַתְּחִלָּה זָרַק הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב אֶת בִּתּוֹ אֶל הַיָּם, כִּי הָיָה

אַךְ פְּנָתָה אֵלָיו בִּתּוֹ וְאָמְרָה לוֹ: 'זְרֹק נָא אָבִי אֶת הַכְּתָבִים הַלָּלוּ לַיָּם, כִּי מִמֶּנִּי עוֹד יֵצֵא בֶּן שֶׁיִּכְתֹּב כְּתָבִים הַרְבֵּה יוֹתֵר יָפִים מֵאֵלֶּה'...

וּמִיהוּ אוֹתוֹ הַבֵּן? הֲלֹא־הוּא רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ! כִּי יָדוּעַ שֶׁהָיוּ לְאָדָל שְׁנֵי בָּנִים וּבַת, שְׁנֵי הַבָּנִים הָיוּ רַבִּי בָּרוּךְ מִמֶּעזְ'יבּוּז' זי"ע, וְרַבִּי מֹשֶׁה חַיִּים אֶפְרַיִם מִסַּדִּילְקוֹב בַּעַל הַ'דֶּגֶל מַחֲנֶה אֶפְרַיִם' זי"ע, שֶׁשְּׁנֵיהֶם לֹא הִשְׁאִירוּ הַרְבֵּה כְּתָבִים, אַךְ מִבִּתָּה פֵּייגֶא יָצָא רַבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב זי"ע שֶׁהִשְׁאִיר כְּתָבִים לָרֹב, כְּתָבִים נִפְלָאִים שֶׁעַד הַיּוֹם מְחַיִּים אֲנָשִׁים אֶת עַצְמָם בָּהֶם, וְעָלָיו הָיְתָה כַּוָּנָתָהּ שֶׁל אָדָל.

רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ הִשְׁאִיר לָנוּ הַכְּתָבִים שֶׁל מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ, שֶׁזֶּה כְּלָלִיּוּת הַלִּמּוּדִים הַקְּדוֹשִׁים אֵיךְ אָדָם יָכוֹל לְהַחֲזִיק מַעֲמָד אֲפִלּוּ בַּמַּצָּבִים הֲכִי קָשִׁים, וְאֵיךְ שֶׁלֹּא יִתְיָאֵשׁ אַף־פַּעַם! וּבְדִיּוּק כְּפִי שֶׁאָמַר הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ: 'עִם עוֹלָם־הַבָּא, בְּלִי עוֹלָם־הַבָּא – לֹא אִכְפַּת לִי!'... רַבֵּנוּ מְחַזֵּק אוֹתָנוּ עִם כָּל מִינֵי הִתְחַזְּקוּת!

מַה הַלִּמּוּד שֶׁל רַבֵּנוּ?...

מוֹהֲרַ"שׁ הָיָה תָּמִיד אוֹמֵר: שׁוֹאֲלִים אוֹתִי 'מַה הַלִּמּוּד שֶׁל רַבֵּנוּ?' הַלִּמּוּד שֶׁל רַבֵּנוּ הוּא 'לִמּוּד אֶחָד גָּדוֹל שֶׁל הִתְחַזְּקוּת' – שֶׁאָדָם יַחֲזִיק מַעֲמָד בַּכֹּל! צְרִיכִים הִתְחַזְּקוּת בַּעֲלִיָּה, וּצְרִיכִים הִתְחַזְּקוּת בַּיְרִידָה – 'בָּקִי בְּרָצֹא' וּ'בָקִי בְּשׁוּב', אֶת הַהִתְחַזְּקוּת צְרִיכִים תָּמִיד, וְאֵלּוּ הֵם לִמּוּדֵי רַבֵּנוּ! כָּל תּוֹרָה בִּלְקוּטֵי־מוֹהֲרַ"ן, כָּל שִׂיחָה שֶׁל רַבֵּנוּ, זוֹ הִתְחַזְּקוּת לָאָדָם בְּכָל מָקוֹם שֶׁהוּא נִמְצָא!

וְלָכֵן, בְּסוֹפוֹ שֶׁל דָּבָר הִשְׁלִיךְ הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב אֶת כְּתָבָיו לַיָּם – 'וַיָּקָם סְעָרָה לְדָמָּה וַיֵּחָשׁוּ גַּלֵּיהֶם', וְדָבָר זֶה הָיָה בְּחַג שְׁבִיעִי שֶׁל פֶּסַח, וְאָז נִצַּל הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי"ע וּמְלַוָּיו מִטְּבִיעָה בַּיָּם. וְלָכֵן נוֹהֲגִים אַנְשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ לַעֲשׂוֹת אָז סְעֻדָּה גְּדוֹלָה, כִּי בִּתּוֹ שֶׁל הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי"ע אָדָל, סָבְתּוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב זי"ע נִצְּלָה גַּם הִיא, וְעַל־יְדֵי־זֶה נוֹלַד רַבֵּנוּ זַ"ל.

שָׂכַחְתִּי הַכֹּל!

וְהִנֵּה, אָמְנָם הַסְּעָרָה שָׁכְכָה, אַךְ הַסְּפִינָה יָצְאָה וְנָטְתָה מִן הַדֶּרֶךְ, וְעָלְתָה עַל שִׁרְטוֹן לְיַד חוֹפוֹ שֶׁל אֶחָד הָאִיִּים שֶׁבָּאֵזוֹר, וּבְאוֹתוֹ 'אִי' שָׁכְנוּ אָז פְּרָאִים אוֹכְלֵי אָדָם, וּבִרְאוֹתָם אֶת הַסְּפִינָה שֶׁנִּתְקְעָה לְיַד הַחוֹף עָלוּ עָלֶיהָ וְשָׁבוּ אֶת כָּל הַנּוֹסְעִים, הֵם הוֹרִידוּ אֶת כָּל הַנּוֹסְעִים עַל הָ'אִי', קָשְׁרוּ אוֹתָם וְהִתְכַּוְּנוּ לִשְׁחֹט אוֹתָם וּלְאָכְלָם.

בְּעוֹד הַפְּרָאִים עוֹסְקִים בְּהַשְׁחָזַת הַסַּכִּינִים וְנוֹסְעֵי הָאֳנִיָּה שׁוֹכְבִים קְשׁוּרִים וּמְפַחֲדִים פַּחַד מָוֶת, פָּנָה אֶל הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי"ע תַּלְמִידוֹ רַבִּי צְבִי הַסּוֹפֵר וּשְׁאָלוֹ: 'רַבִּי, מָה עוֹשִׂים? מַדּוּעַ אֵינְכֶם עוֹשִׂים שׁוּם דָּבָר?' אַךְ הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב עָנָה: 'אֵיננִי יוֹדֵעַ כְּלוּם, שָׁכַחְתִּי הַכֹּל, וְאֵינִי יוֹדֵעַ מַה לַּעֲשׂוֹת'...

אָלֶ"ף־בֵּי"ת!

שָׁאַל הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב אֶת רַבִּי צְבִי: 'הַאִם אַתָּה כֵּן זוֹכֵר עוֹד מַשֶּׁהוּ?' עָנָה רַבִּי צְבִי: 'גַּם אֲנִי שָׁכַחְתִּי הַכֹּל, אַךְ אֲנִי עוֹד זוֹכֵר אֶת אוֹתִיּוֹת הָאָלֶ"ף־בֵּי"ת'... עָנָה הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי"ע וְאָמַר: 'טוֹב מְאֹד! תַּתְחִיל לוֹמַר אֶת הָאָלֶ"ף־בֵּי"ת!' וְכָךְ הִתְחִיל רַבִּי צְבִי הַסּוֹפֵר לוֹמַר אֶת הָאָלֶ"ף־בֵּי"ת, וְהַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי"ע חוֹזֵר אַחֲרָיו אוֹת בְּאוֹת, וְכַאֲשֶׁר סִיְּמוּ לוֹמַר אֶת כָּל עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל הָאָלֶ"ף־בֵּי"ת בְּזוֹ אַחַר זוֹ, חָזְרוּ אֶל הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי"ע כָּל הַמַּחְיִן שֶׁנִּתְעַלְּמוּ מִמֶּנּוּ, וְאָז קָרָה הַנֵּס, וּמֵרָחוֹק נִשְׁמְעוּ פִּתְאֹם קוֹלוֹת צְפִירָה גְּדוֹלִים [יֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁהָיוּ אֵלֶּה אֳנִיּוֹת שֶׁהִגִּיעוּ לָ'אִי', וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁהָיוּ אֵלֶּה רוֹכְבִים שֶׁעָבְרוּ בַּמָּקוֹם וְצָפְרוּ בַּחֲצוֹצְרוֹת], וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ הַפְּרָאִים אֶת קוֹלוֹת הַצְּפִירָה הַגְּדוֹלִים, נִבְהֲלוּ וּבָרְחוּ מִן הַמָּקוֹם, וְכָךְ הִשְׁתַּחְרְרוּ נוֹסְעֵי הָאֳנִיָּה מֵהַשְּׁבִי וְנִצְּלוּ מִמָּוֶת לְחַיִּים.

בְּטוּחַ שֶׁתִּנָּצֵל, אֲבָל הַתְּחִילָה לְצַעֵק 'אַבָּא, תּוֹצִיא אוֹתִי', וְאָז אֵרַע נֵס כְּפִי שֶׁהָיָה אֵצֶל בַּתְיָה בַּת פַּרְעֹה עִם משֶׁה רַבֵּנוּ – שֶׁהִשְׁתַּרְבְּבָה יָדָהּ, כֵּן הָיָה אֵצֶל הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ וְהוֹצִיא אֶת בִּתּוֹ מִן הַמַּיִם.

הָאוֹתִיּוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת – יְסוֹד הַכֹּל!

מַה הַסּוֹד הַמֻּנָּח בָּזֶה - שֶׁחָזְרוּ הַמְּחִין לְהַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב בִּזְכוּת אוֹתִיּוֹת הָאָל"ף־בֵּי"ת? הִסְבִּיר מוֹהֲרָא"שׁ הַקָּדוֹשׁ, כִּי בְּתוֹךְ כ"ב אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה מֻנָּח בְּעֶצֶם הַכֹּל:

לִמּוּד הַתּוֹרָה - אָדָם רוֹצֶה לִלְמֹד תּוֹרָה, וְהִנֵּה הוּא לוֹקֵחַ אֶת סִפְרֵי הַתּוֹרָה וּמַתְחִיל לִלְמֹד, אֲבָל הוּא לֹא מֵבִין כְּלוּם... מַה אוֹמְרִים לוֹ? **תַּגִּיד אֶת הָאָל"ף־בֵּי"ת! תַּתְחִיל לִגְרֹס! וְלֹא מְשַׁנֶּה אִם זֶה מְבֻגָּר אוֹ יֶלֶד - [ג]יְלָדִים, אַתֶּם יְכוֹלִים לִקְרֹא? תִּקְרְאוּ! תִּקְרְאוּ חֲמֵשׁ שָׁנִים מִקְרָא וְאֶחָד תַּרְגּוּם, תִּקְרְאוּ מִשְׁנָיוֹת, דַּפִּים גְּמָרָא!** גַּם אִם אֵינְךָ מֵבִין כְּלוּם - אֶת הָאָל"ף־בֵּי"ת אַתָּה מַכִּיר? תַּגִּיד אֶת הָאוֹתִיּוֹת!

תְּפִלָּה - אָדָם רוֹצֶה לְהִתְבּוֹדֵד, וְהוּא תּוֹהֶה: 'עַל מַה אֶתְבּוֹדֵד?' גַּם בָּזֶה יִהְיֶה חָזָק עִם אוֹתִיּוֹת הָאָל"ף־בֵּי"ת, וְיַתְחִיל לְהִתְבּוֹדֵד עַל כָּל אוֹת וְאוֹת בִּפְנֵי־עַצְמָהּ: א' - אֶ'מּוּנָה, אֶ'מֶת, אֲ'כִילָה; יִתְבּוֹדֵד עַל כָּל מַה שֶּׁזּוֹכֵר שֶׁיֵּשׁ בְּאוֹתָהּ הָאוֹת. **אָדָם שֶׁהוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ זוֹ - עִם אוֹתִיּוֹת הָאָל"ף־בֵּי"ת - תָּמִיד יִהְיֶה לוֹ עַל מַה לְהִתְבּוֹדֵד!**[ד]

וְלָכֵן כְּשֶׁנִּזְכָּר הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי"ע בְּסוֹד הָאָל"ף־בֵּי"ת, דְּהַיְנוּ בַּהַשָּׂגָה הַנִּפְלָאָה הַזּוֹ שֶׁל הַתְּפִלָּה, וּמָסַר אֶת נַפְשׁוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וְשָׁפַךְ אֶת לִבּוֹ לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בִּתְפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת, מִיָּד חָזְרוּ אֵלָיו הַמְּחִין הַקְּדוֹשִׁים, וּמִמֵּילָא נַעֲשָׂה לוֹ הַנֵּס הַגָּדוֹל הַזֶּה וְעַל־יְדֵי־זֶה נִצַּל מִמָּוֶת לְחַיִּים, כִּי הָאוֹחֵז בְּמַדְרֵגָה זוֹ בִּשְׁלֵמוּת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא תָּמִיד מַצִּילוֹ מִכָּל־מִינֵי פְּגָעִים רָעִים, אַשְׁרֵי לוֹ!

אִי־אֶפְשָׁר לִדְחֹק אֶת הַשָּׁעָה

כַּאֲשֶׁר הִתְבּוֹנֵן הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי"ע בַּמְאוֹרָעוֹת שֶׁעָבְרוּ עָלָיו, וְהֵבִין שֶׁבִּשְׁבִילוֹ הָיָה הַסַּעַר הַזֶּה, הֶחְלִיט לַחֲזֹר לְטוּרְקְיָה מִיָּד, וְלֹא לְנְסֹעַ לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, כִּי רָאָה שֶׁמִּן הַשָּׁמַיִם מְעַכְּבִים אוֹתוֹ, וְאֵין לוֹ לִדְחֹק אֶת הַשָּׁעָה וּלְהִתְעַקֵּשׁ לִנְסֹעַ לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, וְאָכֵן מִיָּד כְּשֶׁהֶחֱלָה הַסְּפִינָה לִנְסֹעַ, בָּאָה רוּחַ חֲזָקָה וּבְתוֹךְ שָׁעוֹת מִסְפָּר הִגִּיעָה הַסְּפִינָה לְטוּרְקְיָה, וּמִשָּׁם חָזַר הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי"ע לְבֵיתוֹ נַאֲוָה קֹדֶשׁ.

וְזֶהוּ לְמוּד חָזָק שֶׁלִּמְּדָנוּ רַבֵּנוּ זַ"ל, שֶׁאִי־אֶפְשָׁר לִדְחֹק אֶת הַשָּׁעָה, וְגַם לְגַבֵּי בִּיאַת הַמָּשִׁיחַ - אָכֵן הָיוּ צַדִּיקִים קְדוֹשֵׁי עֶלְיוֹן שֶׁרָצוּ לְהִתְאַחֵד יַחַד לָעִנְיָן הַזֶּה, וְכַיָּדוּעַ כַּמָּה סִפּוּרִים בָּעִנְיָן זֶה עַל הַחוֹזֶה מִלּוּבְלִין, הַמַּגִּיד מִקָּאזְ'נִיץ, רַבִּי מְנַחֵם מֶענְדֶל מֵרִימָנוֹב, זְכוּתָם יָגֵן עָלֵינוּ, שֶׁהֵם רָצוּ לַעֲשׂוֹת אֶת הַכֹּל כְּדֵי לְהָבִיא אֶת הַמָּשִׁיחַ, אַךְ כָּאָמוּר, כְּלָל גָּדוֹל הוּא מֵרַבֵּנוּ זַ"ל, שֶׁאִי־אֶפְשָׁר לִדְחֹק אֶת הַשָּׁעָה, וְעָלֵינוּ לְהִתְפַּלֵּל בְּרַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים, וּ'לְהָכִין אֶת הַשֻּׁלְחָן לְמְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ!'...

תָּבִיא אֶת הַמָּשִׁיחַ 'שֶׁלְּךָ'!

יֶשְׁנָם מִתְעַקְּשִׁים: 'שֶׁיָּבוֹא מָשִׁיחַ עַכְשָׁו! עַכְשָׁו מָשִׁיחַ!'... **אֲבָל תָּכִין אֶת עַצְמְךָ לִקְרַאת הַמָּשִׁיחַ! תָּבִיא תְּחִלָּה אֶת הַחֵלֶק שֶׁל מָשִׁיחַ 'שֶׁלְּךָ'!** כִּי רַבֵּנוּ זַ"ל אוֹמֵר, שֶׁלְּכָל יְהוּדִי יֵשׁ חֵלֶק שֶׁל מָשִׁיחַ בְּתוֹכוֹ, וְעָלָיו לְהָבִיא אֶת זֶה!

מוֹהֲרַנ"תְ זַ"ל פַּעַם אָמַר: 'תּוֹדָה לָאֵ־ל, הַחֵלֶק שֶׁל מָשִׁיחַ שֶׁלִּי כְּבָר נִמְצָא בָּעוֹלָם'... וְזֶה חִיּוּב עַל כָּל יְהוּדִי: יֵשׁ לְךָ חֵלֶק שֶׁל מָשִׁיחַ - תְּקַח אֶת הַלִּמּוּדִים שֶׁל מָשִׁיחַ וְתַתְחִיל לְקַיֵּם אוֹתָם, וְאָצְלְךָ יִהְיֶה כְּמוֹ שֶׁמָּשִׁיחַ כְּבָר הִגִּיעַ... וְאִם תִּזְכֶּה - תִּזְכֶּה גַּם אֶת אֲחֵרִים! תְּחַזֵּק אוֹתָם, תְּאַמֵּץ אוֹתָם, תְּעוֹרֵר אוֹתָם שֶׁיִּלְמְדוּ תּוֹרָה, שֶׁיִּתְפַּלְּלוּ, שֶׁיַּתְחִילוּ לְהִסְתַּכֵּל בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ וְיִקַּבְּלוּ גַּם־כֵּן הִתְחַזְּקוּת, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִהְיֶה לְךָ חֵלֶק בְּבִיאַת הַמָּשִׁיחַ...

וְזוֹ עִנְיָנָהּ שֶׁל סְעוּדָה זוֹ הַנִּקְרֵאת 'סְעוּדַת מָשִׁיחַ' וּ'סְעוּדַת הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב', שֶׁאָז מְסַפְּרִים אֶת הַסִּפּוּר הַנּוֹרָא הַזֶּה, כִּי מַה שֶּׁאֵרַע עַל הַיָּם עִם הַכְּתָבִים זֶה הָיָה בַּשְּׁבִיעִי שֶׁל פֶּסַח, וְהַנֵּס הַגָּדוֹל

[ג] כָּאן פָּנָה מוֹ"ר שְׁלִיטָ"א אֶל הַיְלָדִים וְדִבֵּר אֲלֵיהֶם.

[ד] וּבְאוֹתוֹ עִנְיָן כְּבָר הִזְכַּרְנוּ כַּמָּה פְּעָמִים אֶת הָעֵצָה **לִכְתֹּב אֶת הַנּוֹשְׂאִים הַלָּלוּ עַל־גַּבֵּי פִּנְקָס** (וּכְבָר הִדְפִּיסוּ פִּנְקָס מְיֻחָד לָזֶה), וְכָךְ יֵהָא לְזִכָּרוֹן לִפְנֵי הָאָדָם תָּדִיר עַל מַה לְהִתְבּוֹדֵד, וְהֵיא עֵצָה נִפְלָאָה מְאֹד, וּבְיוֹתֵר אִם יְסַדֵּר זֹאת לְפִי אוֹתִיּוֹת הָאָל"ף־בֵּי"ת.

עַל הָ׳אִי׳ הִתְרַחֵשׁ בְּיוֹם־טוֹב אַחֲרוֹן שֶׁל פֶּסַח, וְלָכֵן עוֹשִׂים סְעוּדָה גְּדוֹלָה לְזֵכֶר הַנֵּס הַגָּדוֹל, וּמְסַפְּרִים אֶת הַמַּעֲשֶׂה הַנּוֹרָא הַזֶּה שֶׁבּוֹ מִתְעוֹרְרִים בְּיוֹתֵר לְלִמּוּדֵי מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ.

׳עוּבְדָא – לְמַעֲשֶׂה׳

וְזֶה מַה שֶּׁיּוֹצֵא לָנוּ ׳לְעוּבְדָא וּלְמַעֲשֶׂה׳ מִן הַסִּפּוּר: **׳לָקַחַת אֶת הַכְּתָבִים הַיָּפִים׳!** וּכְמוֹ שֶׁאָמְרָה אָדֵל לְאָבִיהָ הַקָּדוֹשׁ: **׳מִמֶּנִּי עוֹד יֵצֵא בֵּן שֶׁיִּכְתֹּב כְּתָבִים הַרְבֵּה יוֹתֵר יָפִים מֵאֵלֶּה׳**; צְרִיכִים לָקַחַת אֶת ׳הַכְּתָבִים הַיָּפִים׳ - כָּל הַסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים שֶׁל רַבֵּנוּ, וְכָל הַסְּפָרִים שֶׁל תַּלְמִידֵי רַבֵּנוּ וְתַלְמִידֵי תַּלְמִידָיו, שֶׁמְּחַזְּקִים אוֹתָנוּ לְעוּבְדָא וּלְמַעֲשֶׂה אֵיךְ אָנוּ מַחְזִיקִים מַעֲמָד, וַאֲפִלּוּ שֶׁשּׁוֹבְרִים אוֹתָנוּ ׳תִּרְאֶה מֶה עָבַרְתָּ, כְּבָר לֹא יִהְיֶה לְךָ עוֹלָם־הַבָּא׳... חֲזָקִים עָלֵינוּ דִּבְרֵי הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ: **׳לֹא אִכְפַּת לִי! אֶעֱבוֹד אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֲפִלּוּ בְּלִי עוֹלָם־הַבָּא!׳...**

לְכָל אֶחָד יֵשׁ חֵלֶק בַּהַפָּצָה!

וְעַל־יְדֵי סִפּוּר הַמַּעֲשֶׂה הַנִּפְלָא הַזֶּה זָכִינוּ לְקַיֵּם מַה שֶּׁקָּרָאנוּ הַיּוֹם בַּהַפְטָרָה: **״מִגְדּוֹל יְשׁוּעוֹת מַלְכּוֹ״** - ׳מָאן מַלְכֵי? רַבָּנָן׳, וּכְמוֹ שֶׁפֵּרֵשׁ רַבֵּנוּ: ׳לְהַגְדִּיל יְשׁוּעוֹת מַלְכּוֹ׳ - אֵלּוּ הַצַּדִּיקִים הַקְּדוֹשִׁים, הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקָּדוֹשׁ, וְרַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ שֶׁהוּא נִין־וָנֶכֶד לְהַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב. **״וְעֹשֶׂה חֶסֶד לִמְשִׁיחוֹ״** - מְפָרֵשׁ רַבֵּנוּ: לִמְשִׁיחוֹ, דְּהַיְנוּ שֶׁמְּסַפְּרִים וּמְשִׂיחִים אֶת הַסִּפּוּרִים שֶׁל הַצַּדִּיקִים, וַאֲזַי מִתְקַיֵּם: **״לְדָוִד וּלְזַרְעוֹ עַד עוֹלָם״** - יִתְגַּלֶּה מֶלֶךְ הַמָּשִׁיחַ, וְכָל עַם־יִשְׂרָאֵל יַתְחִילוּ לְהַכְנִיס בְּתוֹכָם אֶת הַלִּמּוּדִים שֶׁל רַבֵּנוּ, וְיָפִיצוּ אֶת הָאוֹר שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, וּכְמַאֲמַר מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל: **״הָעוּבְדָא שֶׁלָּכֶם תְּהֵא ׳יָפוּצוּ מַעְיְנוֹתֶיךָ חוּצָה׳!״** - כָּל אֶחָד יִקַּח אֵיזֶה חֵלֶק בַּהַפָּצָה: זֶה מַדְפִּיס, וְזֶה מֵפִיץ, וְזֶה מְחַזֵּק וְזֶה תּוֹרֵם, כָּל אֶחָד זוֹכֶה לְהָפִיץ אֶת אוֹר רַבֵּנוּ בְּכָל הָעוֹלָם, וְזֶה בְּקָרוֹב יָבִיא אֶת מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ וּתְהֵא הַגְּאֻלָּה הַשְׁלֵמָה!

יוצא לאור לעילוי נשמת

מרדכי בן שמואל ז״ל

נלב״ע ח״י אדר תשפ״ו